

राज्य शिक्षण विभागाने केलं स्पष्ट

राज्यातील शाळा ८ आणि ९ जुलैला बंद राहणार?

■ मुंबई । प्रतिनिधी:

पालक आणि विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाची बातमी आहे. राज्यातील हजारो शिक्षक आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी ८ आणि ९ जुलै संपावर जाणार आहेत. अनुदान आणि लाभांच्या प्रलंबित मागण्या पूर्ण होत असल्याने हजारो शिक्षक

आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी सरकारविरुद्धात एल्यार पुरकारला आहे. त्यामुळे राज्यातील शाळा ८ आणि ९ जुलैला बंद असणार की नाही याबद्दल पालक संभ्रमत होते. त्यामुळे राज्य शिक्षण विभागाने आदेशात स्पष्ट केले आहे की, ८ आणि ९ जुलैला शाळा ८ आणि ९ जुलैला बंद राहणार?

वेधणार आहे. पावसाळी अधिवेशन असल्याने मुंबईत येऊन सरकारला आपली नाराजी शिक्षण व्यक्त करणार आहेत. गेल्या वर्षी, अनुदानित शाळांसाठी वाढीव आर्थिक अनुदानाच्या मागणीसाठी शिक्षक आणि कर्मचाऱ्यांनी १ ऑगस्ट २०२४ पासून ७५ दिवस राज्यव्यापी निदर्शने केली. सरकारने त्यावेळी सकारात्मक प्रतिसाद दिला होता. पण १४ ऑक्टोबर २०२४ रोजी जारी केलेल्या अधिकृत सरकारी ठरावात (जीआर) निधी वाटप करण्यात त्यांनी अपयशी ठरले, त्यामुळे त्यांच्यामध्ये नाराजी पसरली आहे.

७ जुलै रोजी शाळा सुरु राहणार की बंद? गोंधळ आता दूर होणार

राज्यातील शाळा ७ जुलै रोजी सुरु राहणार की बंद? याबाबत अनेक पालकांमध्ये संभ्रम निर्माण झाला होता. याबाबत आता ठाम निर्णय समोर आला आहे. जुलै महिन्याची सुरुवात होऊन अवघे काहीसे दिवस झाले आहेत. पण दुसऱ्याच आठवड्यात शाळेच्या ७ जुलैच्या सुट्टीवरून पालकांमध्ये संभ्रम महायत्ना मिळत आहे. काही राज्यांमध्ये गुले ०७ जुलै २०२५ रोजी मोहरमच्या सुट्टीची वाट पाहत आहेत. मोहरम २०२५ च्या तारखेबद्दल काही गोंधळ होता. इस्लामिक कॅलेंडरनुसार मोहरमची तारीख घट्ट दिसण्यावर अवलंबून असते. मोहरमचा १० वा दिवस म्हणजेच आशुषा ६ जुलै २०२५ (रविवार) रोजी साजरा केला जात आहे. परंतु काही राज्यांमध्ये ७ जुलै २०२५ (सोमवार) ही सार्वजनिक सुट्टी देखील जाहीर करण्यात आली आहे. ०६ जुलै २०२५ हा रविवार असल्याने, शाळा, बँक, खाजगी आणि सरकारी कार्यालयांची मोहरमची सुट्टी रद्द करण्यात आली आहे. बहुतेक गुले ०७ जुलै २०२५ (सोमवार) रोजी सुट्टीची अपेक्षा करत आहेत. आजही बरेच लोक गुगलवर मोहरम कधी आहे, मोहरमची सुट्टी कधी आहे, ७ जुलै रोजी शाळा बंद आहे की नाही इत्यादी सर्च करत आहेत. जर तुम्हीही त्याच गोंधळत असाल तर तुमच्या महाराष्ट्रात ७ जुलै रोजी शाळा बंद राहणार का? याबाबत माहिती जाणून घ्या?

शाळा कुठे बंद राहणार? गेल्या काही दिवसांपासून सोशल मीडियावर एक पोस्ट खूप वेगाने व्हायरल होत होती. यात अर्थदूत सरकारकडून ७ जुलै २०२५ (सोमवार) रोजी संपूर्ण देशात सार्वजनिक सुट्टी असेल असा दावा केला जात होता. नंतर अनेक तथ्य तपासणी संस्थांनी ते खोटे म्हटले. मोहरम ६ जुलै रोजी आहे आणि म्हणूनच केंद्र सरकारकडून ७ जुलै रोजी सार्वजनिक सुट्टीची कोणतीही सूचना देण्यात आली नव्हती. ६ जुलै २०२५ रोजी सुट्टी देण्यात आल्याने सर्व शाळा, महाविद्यालये, बँका आणि बहुतेक कार्यालये बंद आहेत. लखनऊ, हैदराबाद आणि कोलकाता सारख्या मुस्लिम बहुल भागात ०७ जुलै २०२५ रोजी सुट्टी जाहीर केली आहे. दिल्लीच्या ज्या भागात मुस्लिमांची संख्या जास्त आहे अशा भागात असलेल्या शाळा देखील सोमवारी बंद ठेवण्याचा जाऊ शकतात. महाराष्ट्रात काय स्थिती? मात्र महाराष्ट्रातील शाळांमधील सुट्टीबाबत अद्याप कोणतीही सार्वजनिक सूचना जारी केली नाही. शाळा त्यांच्या पातळीवर सुट्टीचे आदेश आणले नाहीत. त्यामुळे राज्यात ७ जुलै रोजी शाळा आपल्या नियोजित वेळेनुसार सुरु होतील.

महाराष्ट्राचे राजकारण बदलवणाऱ्या विजयी मेळाव्यानंतर राज ठाकरेंनी घेतला मोठा निर्णय

■ मुंबई । प्रतिनिधी:

महाराष्ट्राचं अखंड राजकारण ज्या नावाभोवती घोंगावतं ते नाव म्हणजे ठाकरे. तेच ठाकरे बंधू आता २ दशकांनंतर एकाच फ्रेममध्ये दिसले आणि महाराष्ट्रात पुन्हा ठाकरे पारवाला सुरुवात झाली. राज ठाकरेंनी मनसेची स्थापना केल्यानंतर दोन्ही भाऊ वेगळे झाले होते. मात्र, २० वर्षांनंतर दोन्ही भाऊ आता एक झाले असून भविष्यातही सोबतच प्रवास करणार आहेत. हिंदीचा जीआर रद्द केल्यानंतर ठाकरेंनी बंधूंनी विजयी मेळाव्याची घोषणा केली. त्यानंतर आज महाराष्ट्राचं नव्हे तर संपूर्ण देशांत ठाकरे बंधूंचे शक्तिप्रदर्शन बघितलं. महाराष्ट्राचे राजकारण बदलवणाऱ्या विजयी मेळाव्यानंतर राज ठाकरेंनी मोठा निर्णय घेतला आहे. विजयी मेळाव्यानंतर मनसे कार्यकर्त्यांमध्ये उत्साहासाठी वातावरण आहे. राज ठाकरे यांनी प्रवक्तें आणि पक्ष पदाधिकाऱ्यांना सूचना केल्या आहेत. मुख्य माध्यम तसेच सोशल माध्यमांमध्ये व्यक्त होण्यापूर्वी बोलण्यापूर्वी राज ठाकरे यांनी परवानगी घ्यावी लागणार आहे. मनसे पदाधिकारी प्रवक्त्यांना राजकीय प्रतिक्रिया मत, प्रदर्शन करताना राज ठाकरेंची परवानगी घ्यावी लागणार आहे. विजयी मेळाव्यानंतर राज ठाकरे यांच्या प्रवक्तें आणि

पदाधिकाऱ्यांना सूचना दिल्याची माहिती सुत्रांकडून मिळाली आहे. विजयी मेळाव्यानंतर दोन्ही भावांची देहबोलीकड संपूर्ण महाराष्ट्राचं लक्ष लागलं होतं. २० वर्षांनंतर एकाच व्यासपीठावर आलेल्या राज आणि उद्धव ठाकरे या दोन्ही भावांची देहबोली कशी असेल याची उत्सुकता होती. ही उत्सुकता फक्त राजकीय अभ्यासकांना नव्हती. तर ठाकरे बंधू एकत्र यावेत अशी आशा लावून बसलेल्या सामान्य शिवसैनिक आणि मनसैनिकांची होती. विजयी मेळाव्यासाठी जेव्हा उद्धव ठाकरे वरवीत पोहचले तेव्हा त्यांच्या चेहऱ्यावर हास्य होतं. कोणताही तणाव त्यांच्यात नव्हता. त्यांचं स्वागत बाळा नांदगावकरांनी केलं तेव्हा त्यांचा चेहरा त्यांच्या मनातला आनंद सांगत होता. राज आणि उद्धव ठाकरे स्टेजवर येण्याआधी जेव्हा स्टेजच्या दोन्ही बाजूला उभे होते तेव्हा दोघांच्या चेहऱ्यावर बंधूभेटीचा आनंद होता. जेव्हा दोन्ही भाऊ स्टेजवर आले त्याक्षणी एकच जल्लोष झाला. त्यावेळी दोन्ही भावांनी एकमेकांना अलिंगण देऊन उपस्थितांना अभिवादन केलं. राज ठाकरे आणि उद्धव ठाकरे जरी भाऊ असले तरी दोघांनीही एकमेकांचा उल्लेख सन्माननीय असे विशेषण लावलं.

बीड अल्पवयीन विद्यार्थिनीच्या लैंगिक छळ प्रकरणात मोठी अपडेट दोन्ही शिक्षकांची न्यायालयीन कोठडीत रवानगी

न्यायालयीन कोठडी सुनावली आहे. सध्या या प्रकरणाची चौकशी सुरु असून, पुढील तपासासाठी पोलिसांकडून पुरावे संकलनाची प्रक्रिया सुरु आहे. बीडमधील या घटनेमुळे संपूर्ण जिल्ह्यात खळबळ उडाली आहे. बीडमध्ये बाललैंगिक अत्याचारांचे ७८ गुन्हे बीडमध्ये शाळा, क्लासेस आणि अगदी घरातही मुली असुरक्षित असल्याचे चित्र निर्माण झाले आहे. प्रत्येक दोन दिवसांनी एक बाललैंगिक अत्याचाराच्या गुन्हाची जिल्ह्यात नोंद होते. मागील पाच महिन्यांत बाललैंगिक अत्याचारांचे तब्बल ७८ गुन्हे नोंद झाले. यातील ४२ गुन्हे अल्पवयीन मुलींवर झालेल्या बलात्काराचे तर ३६ गुन्हे विनाश्रमगांचे आहेत. धक्कादायक म्हणजे पाच महिन्यांत एकूण बलात्काराच्या घटनांमध्ये ४९ टक्के पीडिता अल्पवयीन आहेत.

आलं होतं.त्यावेळी न्यायालयाने त्यांना न्यायालयीन कोठडीत पाठवण्याचा आदेश दिला. या प्रकरणात या दोघांना यापूर्वी दोन दिवसांची आणि त्यानंतर पाच दिवसांची पोलिस कोठडी सुनावण्यात आली होती. आज पोलिस कोठडीची मुदत संपल्याने त्यांना न्यायालयात हजर करण्यात आलं. आतापर्यंत याप्रकरणी पोलिसांनी ३० जणांचे जबाब नोंदवले असून पीडितेच्या मैत्रिणी, कुटुंबीय, क्लासमधील काही जणांचा समावेश आहे.

राष्ट्रवादीच्या माजी नगराध्यक्षकडून भर चौकात कोंबड्याचा बळी अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीच्या तक्रारीवरून गुन्हा दाखल, बीडच्या परळीत खळबळ

राष्ट्रवादीच्या माजी नगराध्यक्ष आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसचे नेते धनंजय मुंडे यांचे समर्थक असलेल्या दीपक देशमुख यांनी भर दुपारी ही घटना घडली असून या प्रकाराची संपूर्ण शहरभर चर्चा रंगू लागली आहे.

सप्तश्रृंगी देवीची स्थापना करण्यात आली होती. त्यानिमित्त परळीत तिरवार ते गणेशपार भागात मिरवणूक काढण्यात आली. या मिरवणूकी दरम्यान माजी नगराध्यक्ष दीपक देशमुख यांनी लक्ष्मीबाई टॉवरजवळ हळद-कुंकू, नागवेलीची पाने, कोंबडे व लिंबू कापले. हा अंधश्रद्धेला खतपाणी घालणाऱ्या घटनेची दखल अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीने घेतली असून महाराष्ट्र बळी व इतर अंधश्रद्धा, दूटोणा प्रतिबंधक कायद्यान्वये परळी पोलिस ठाण्यात शुक्रवारी रात्री गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीचा आक्षेप; गुन्हा दाखल पुढे आलेल्या माहितीनुसार, शुक्रवारीच्या दुपारी परळी शहरात

मुंबईसह 'या' भागात मुसळधार पाऊस

महाराष्ट्रातील काही भागात येत्या २ दिवसात म्हणजेच ८ जुलैपर्यंत पावसाचा जोर वाढण्याची शक्यता हवामान खात्याने वर्तवली आहे. कोकण आणि घाट परिसर तसेच पुणे आणि सातारा घाट परिसरात रविवार (७ जुलै) आणि सोमवार (८ जुलै) रोजी अतितीव्र मुसळधार पावसाची शक्यता वर्तवण्यात आली आहे. यासाठी 'रेड अलर्ट' जारी करण्यात आला आहे. कोकणातील रायगड, रत्नागिरी आणि सिंधुदुर्ग जिल्ह्यांमध्ये रविवारी आणि सोमवारी 'ऑरेंज अलर्ट' देण्यात आला आहे, तर मुंबईत 'यलो अलर्ट' आणि ठाणे तसेच पालघरला 'ऑरेंज अलर्ट' जारी करण्यात आला आहे. पश्चिम बंगालच्या गोंयाच्या खोऱ्यात आणि लगतच्या भागात हवेच्या बऱ्या थरात चक्रीय वातावरण निर्माण झाले आहे. गुजरातपासून पश्चिम बंगालच्या उत्तर भागापर्यंत द्रोणीय स्थिती (ट्रफ लाइन) तयार झाली आहे. जी मध्य प्रदेश, छत्तीसगड आणि झारखंड या राज्यांवर परिणाम करत आहे. याशिवाय, महाराष्ट्र आणि कर्नाटकच्या किनारपट्टीवरही द्रोणीय स्थिती निर्माण झाली आहे. ही प्रणाली पश्चिमेकडे सरकत असल्याने महाराष्ट्रात पावसाचा जोर वाढण्याची शक्यता आहे. प्रादेशिक हवामान विभागाने यासंदर्भात माहिती दिली. मुंबईसह कोकण आणि मध्य महाराष्ट्राच्या घाट परिसरात काही ठिकाणी मुसळधार ते अतिमुसळधार पाऊस पडण्याची शक्यता आहे. विशेषतः पुणे आणि सातारा घाट परिसरात ६ आणि ७ जुलै रोजी अतितीव्र पावसाचा अंदाज आहे. नाशिकच्या घाट परिसरात सोमवारपर्यंत 'ऑरेंज अलर्ट' जारी करण्यात आला आहे, तर रत्नागिरीत मंगळवारपर्यंत पावसाचा जोर कायम राहील. पुणे जिल्ह्यात मध्यम पाऊस अपेक्षित आहे, परंतु घाट परिसरात अतितीव्र पावसाची शक्यता हवामान खात्याने वर्तवली आहे.

अमरावतीच्या मेळघाटात अंधश्रद्धेतून १० दिवसीय बाळाच्या पोटाला ३९ गरम विळ्याचे चटके

अमरावती । प्रतिनिधी: अमरावतीच्या मेळघाटातील दहेंद्री गावात एक एक धक्कादायक व संताप जनक प्रकार घडला आहे. पोटफुगीच्या विकार झालेल्या १० दिवसांच्या बाळावर गुढ म्हिलेले अघोरी उपचार केले. गरम विळ्याने त्याच्या पोटावर ३९ चटके दिले. हा प्रकार घटनेनंतर ७ दिवसांनी समोर आला. रिचमू धोंडू सेल्वकर असे या बाळाच्या आईचे नाव असून तिचे पोलिसांत तक्रार दिली आहे. रिचमू हिने १५ जून रोजी मुलीला जन्म दिला. तिची प्रकृतीही उत्तम होती. पण दहा दिवसांनी मुलीला सर्दी झाली. तिचे पोटाही फुगले. त्या वेळी नर्स घरी आली व तिने औषधोपचार केला तसेच काही औषधेही दिली होती. २५ जूनला गावातीलच एक परिचित महिला रिचमू सेल्वकरच्या घरी आली. तिने या बाळाला पाहिले आणि सांगितले की, तिचे पोट फुगले आहे, नाकातून पाणी वाहत आहे. बाळाला डंबा (चटके) दिला तर तब्येत ठण्ठणीत होईल असे सांगत काही वेळच तिने विळ्याने बाळाच्या पोटावर चटके दिले

आली असता तिला बाळाच्या पोटावर चटकांचे ढग दिसले. तिने बाळाला तातडीने काटकुंभ येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात आणले. तेथे डॉक्टरांच्या सल्ल्यांनुसार अचलपूरच्या स्त्री रुग्णालयात दाखल केले. बाळावर उपचार करून ५ जुलैला रुग्णालयातून बाळाला सुटी देण्यात आली आहे. बाळाची प्रकृती चांगली आहे मात्र चटके देणाऱ्या महिलेविरुद्ध चिखलदरा पोलिसांनी गुन्हा दाखल केला असल्याचे स्थानिक गुन्हे शाखेचे निरीक्षक किरण वानखडे यांनी सांगितले

महिला बालकल्याण मंत्री यशोमती ठाकूर यांनी प्रतिक्रिया दिली. अतिशय धक्कादायक घटना आहे. बाळाला ३९ चटके देण्यात आले, मेळघाट मध्ये हे कालांतराने काही दिवस लोटले की प्रकट या घटना घडत असते. भूमका हा प्रकार आहे तो अंधश्रद्धे मधून आहे. मागील वेळी सरकारने भूमक्याना ट्रेनिंग देण्यात आलं होतं, त्यांच्याकडून मदत घेण्यात आली होती मात्र तो कुठे फेल पडल ते माहिती नाही. तर एकीकडे आदिवासीना शिक्षित करण्याची गरज करतो चंद्रावर घर बांधण्याचा विचार करतो पण आपल्या पृथ्वीवर आपल्या देशामध्ये महाराष्ट्रावर भूमके अधिक अंधश्रद्धा वाढवत आहे यावर सरकार काहीच करताना दिसत नाही याचं आश्चर्य वाटतं अशी टीका यशोमती ठाकूर यांनी केली

असून तसेच शिक्षणाच्या व आरोग्य प्रशासनाच्या माध्यमातून प्रबोधनाची गरज आहे. तसे पत्र अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीच्या वतीने वेळेवेळी प्रशासनाला दिलेले आहे. आम्ही प्रशासनाची मदत करायला तयार आहो. हे प्रकार घडू नये यासाठी मेळघाटात शिक्षण व्यवस्थेतही बदल घडवण्याची गरज आहे. तसेच सर्व स्तरातून असल्या प्रकारावर प्रबोधन करण्याची गरज असल्याचं अंधश्रद्धा निर्मूलन समितीचे म्हणणं आहे

काय आहे नेमकी प्रथा? डंबा दिल्यामुळे पोटफुगी कमी होते ही अंधश्रद्धा आहे. विविध कारणांनी लहान बाळांचे पोट फुगते, पोट फुगल्यानंतर त्याच्या पोटावर चटके (डंबा) दिले की पोटफुगी बरी होते, असा ग्रामीण तथा आदिवासी समाजात अनेकांचा गैरसमज (अंधश्रद्धाही) आहे. चार महिन्यांपूर्वीही चिखलदरा तालुक्यातीलच थिमोरी गावातील एका २२ दिवसांच्या बाळालासुद्धा अशाच प्रकारे डंबा देण्यात आला होता.

अंधश्रद्धा मायासाला काहीही कायद्याला लावू शकते, असाच एक धक्कादायक प्रकार मुंबईमधून समोर आला आहे. या व्यक्तीनं अंधश्रद्धेपोटी सर्व मर्यादा ओलांडल्या आहेत, नवी मुंबईमध्ये घडलेल्या या प्रकारामुळे खळबळ उडाली आहे. काळ्या जादूसाठी एका तरुणाने आपली सासू आणि पत्नीसोबत जे केलं त्या प्रकारानं पोलीसही हादरेले आहेत. जाणून घेऊयात नेमकं काय आहे प्रकरण?

मुंबईत काळ्या जादूचा अघोरी खेळ कपडे काढा मला टोटका करायाचाय, पत्नी आणि सासूला केलं निर्वस्त्र अन मग...

पहिल्यापासूनच थोडा विचित्र होता. मात्र एप्रिल महिन्यात तो असं काही बोलला ज्यामुळे त्याची पत्नी राधा आणि सासू सरिता यांना प्रचंड धक्का बसला. राधाच्या छोट्या भावाचं लग्न जमत नव्हतं, त्याचं लग्न लवकर होण्यासाठी आपल्याला एक खास उपाय करावा लागेल असं त्याने आपली पत्नी आणि सासूला सांगितलं. जर राधाच्या भावाचं म्हणजे त्याच्या मेढण्याचं लग्न लवकर जमवायचं असेल तर तुम्हाला तुमचे कपडे काढावे लागतील असं त्याने आपल्या सासूला आणि पत्नी सांगितलं.

रमेश एवढ्यावरच थांबला नाही तर त्याने आपल्या पत्नीला आणि सासूला निर्वस्त्र केलं, हा मी करत असलेल्या टोटकाचाच भाग असल्याचं त्याने आपल्या सासूला आणि पत्नीला सांगितलं. भीतीमुळे रमेशची सासू आणि त्याची पत्नी या गोंधिला तयार झाल्या, कारण त्यांनाही वाटत होतं आपल्या मुलाचं लवकर लग्न व्हावं, मात्र रमेशच्या मनात वेगळंच काहीतरी होतं, त्याने या दोघींचे अश्लील फोटो काढले. त्यानंतर त्याने आपली पत्नी आणि सासू यांना ब्लॅकमेलिंग करायला सुरुवात केली. त्याने आपल्या पत्नीला सांगितलं की तू जर माझं एकलं नाही तर मी हे फोटो सोशल मीडियावर पोस्ट करेल. त्यानंतर रमेशने आपल्या बायकोला अजमेरला बोलावं, त्याची पत्नी अजमेरला आली देखील, मात्र तरीही त्याने तिचे फोटो तिच्या वडिलांना आणि भावाला पाठवले. ही गोंड राधाला कळताच अखेर तिने आपल्या पतीविरुद्ध गुन्हा दाखल केला. गुन्हा दाखल होताच आरोपी फरार झाला आहे, घटनेबाबत तपास सुरु असल्याची माहिती पोलीसांनी दिली.

संपादकीय...

संपादक
दिपक मोरेश्वर नाईक

कुपोषितांच्या देशा, महाराष्ट्र देशा

ज्या महाराष्ट्रातील मेळघाटसारख्याच स्थळांना 'कुपोषित जिल्हे' म्हणून ओळखले जायचे, तेथे आता साधनसंपत्ती भरपूर आहे, अशा मुंबई उपनगर, नाशिक, ठाणे, पुणे, धुळे, नागपूर यांसह अनेक महानगर आणि जिल्ह्यांत मध्यम व तीव्र कुपोषित बालकांची चिंता वाढली आहे. कुपोषण वाढीची कारणे तपासताना प्रथम सामाजिक विषमता, शहरीकरणामुळे विकृत स्वरूप, अन्नसाखळीतील विस्कळीतपणा, अकार्यक्षम प्रशासन आणि लोकशिक्षणाची कमतरता हे सर्वांगीण घटक एकमेकांशी गुंतलेले स्पष्ट दिसतात. शहरी भागातील कुपोषणाचे मुख्य कारण म्हणजे स्थलांतरित मजुरांची वाढती संख्या आणि त्यांचे अत्यंत निकृष्ट जीवनमान. झोपडपट्ट्यांमध्ये राहणाऱ्या लाखो कुटुंबांना ना पुरेशी आरोग्य सेवा उपलब्ध आहे, ना स्वच्छ पिण्याचे पाणी, ना पोषणयुक्त अन्न. या कुटुंबांमध्ये शिक्षणाची पातळी खालावलेली असल्याने पौष्टिक आहाराची जाणीवच नसते. स्वस्त, भरपेट पण पोषण उत्पन्न अन्नावर त्यांच्या जीवनाची धुरा चालते. त्यातच वाढती महागाई, बेरोजगारी आणि अनियमित उरकन या सगळ्यामुळे घरातल्या मुलांना सकस आहार देणे या पालकांच्या आवाक्याबाहेरचे झाले आहे. शासकीय योजनांचा लाभ मिळवण्यासाठी लागणारी कागदपत्रे, आधार क्रमांक, बँक खात्यांचे तपशील, यांमध्ये अनेक कुटुंबे अडकून पडतात. अंगणवाड्यांमध्ये खाद्यान्न व पुरक पोषण पुरवठ्याचे वेळापत्रक विस्कळीत असते. अन्नाचा दर्जा निकृष्ट असतो, तर कधी कधी अन्नच अनुपलब्ध असते. बालकांच्या वाढीवर लक्ष ठेवणारे आरोग्य सेवक अपुरे असतात आणि जे असतात ते अपूर्ण प्रशिक्षण घेतलेले असतात. शासनाच्या पोषण अभियानांना निधी दिला जातो, परंतु त्या निधीचा वापर वेळेत व पारदर्शकपणे होतोच असे नाही. जिल्हा आणि तालुका पातळीवर निधी अडवून ठेवण्याचे, चुकीच्या लाभाभ्यांची नोंद करण्याचे प्रकार सर्रास आढळतात. याद्वारे खऱ्या गरजूंपर्यंत पोषण योजना पोहोचत नाहीत. आदिवासी आणि दुर्गम भागात ही स्थिती अधिकच भीषण असते. येथील लोकांना शासनाच्या योजनांची माहिती नसते, ते फार वेळा सरकारच्या यंत्रणांपासून दूरच राहतात. आरोग्य तपासणी शिबिरे दुर्गम भागात पोहोचत नाहीत, त्यामुळे बालकांचे कुपोषण ओळखलेच जात नाही. उपासमारीच्या उंबरठ्यावर उभ्या असलेल्या या समाजघटकांना केवळ शासकीय योजनांनी नाही, तर समाजाच्या सामूहिक प्रयत्नांनी पोषण द्यावे लागेल. शासन पातळीवर 'इंटिग्रेटेड चाइल्ड डेव्हलपमेंट सर्व्हिसेस', 'मिशन पोषण २.०', 'सुपोषण अभियान', 'मिड-डे मील योजना' अशा योजनांची आखणी झाली आहे, परंतु त्यांचे एकत्रीकरण होत नाही. एका योजनेत लाभार्थी नावनोंदणी होते, तर दुसऱ्या योजनेसाठी पुन्हा तेच तपशील मागितले जातात. डेटा शेअरिंग यंत्रणा कमकुवत असल्याने लाभार्थ्यांच्या शोधात प्रशासन वेळ वाया घालवते. खरे तर कुपोषण मुक्तीसाठी ठोस उपाययोजना आणि त्यांची कठोर अंमलबजावणी झाली असती तर आज शरमेने मान खाली घालण्याची वेळ राज्यकर्त्यांवर आली नसती. एक अनुभव नेहमीचाच असतो की, जेव्हा योजनांची मूल्यांकन करायची वेळ येते, तेव्हा चुकीची, फुगवलेली आकडेवारी सादर केली जाते. आकडे फुलवून किंवा लपवून प्रशासन आपले अपयश झाकण्याचा प्रयत्न करत असते. प्रत्यक्ष जमिनीवर काम करणाऱ्या अंगणवाडी सेविका, आशा वर्कर्स यांच्यावर प्रचंड ताण असतो. त्यांना वेळेत पगार दिला जात नाही, त्यांची कामे वाढवली जातात आणि त्यांची जबाबदारी मात्र अमर्याद असते. त्यामुळे त्या 'काम उरकण्याची' मानसिकतेत काम करतात. सेवा, कर्तव्य आणि माणुसकी या गोष्टी पृष्ठभागावरच राहतात. पोषण शिक्षण ही एक महत्त्वाची बाब असूनही तिच्याकडे दुर्लक्ष होते. पालकांना मुलांच्या आहारात प्रथिने, लोह, झिंक, फॉलिक अॅसिड यांचे महत्त्व समजवणारे कोणतेही व्यापक प्रयत्न दिसत नाहीत. फळे, दूध, अंडी ही अन्नपदार्थे गरिबांच्या आवाक्याबाहेर गेली आहेत. शाळांमध्ये जेवणाची गुणवत्ता आणि संख्येलायकता तपासणारी यंत्रणा कागदपत्री अस्तित्वात असली तरी प्रत्यक्षात ते निरीक्षण कधीच होत नाही. कुपोषणाचा आढावा घेणाऱ्या टास्क फोर्स समित्या बहुधा एकदाच बैठक घेऊन कामकाज संपवतात. निरीक्षण करत नाहीत, निष्कर्ष मांडत नाहीत आणि उपाययोजनाही ठोस करत नाहीत. कुपोषणाचा 'भूक मारणारा शत्रू' म्हटले गेले आहे कारण त्याचे परिणाम व्हडळू, पण खोलवर होत जातात. बालकांच्या शारीरिक, बौद्धिक, मानसिक, भावनिक विकास थांबतो. ती मुले पुढे जाऊन शाळा सोडतात, बेरोजगार राहतात, आजाराना बळी पडतात आणि गरिबीतून कधीच बाहेर येत नाहीत. त्यामुळे कुपोषण ही केवळ आरोग्याची नव्हे, तर विकासाची आणि आर्थिक प्रगतीचीही समस्या आहे. राज्य शासनाने यावर दीर्घकालीन आणि शाश्वत उपाययोजना हाती घेतल्या पाहिजेत. डिजिटल तंत्रज्ञानाचा वापर करून लाभार्थ्यांची ओळख पटवावी, त्यांच्या पोषण स्थितीचा सातत्याने आढावा घ्यावा, आहार योजनांमध्ये स्थानिक अन्नधान्यांचा समावेश करावा, शहरी भागात 'पोटबल पोषण किट्स' देण्यास सुरुवात करावी. ग्रामपंचायतीपासून ते महानगरपालिकापर्यंत सर्व स्तरांवर पोषणाचे उद्दिष्ट हे मुख्य धोरण म्हणून स्वीकृत करावे. केवळ आकड्यांवर चर्चा न करता प्रत्यक्षात मुलांच्या हातात पोषण कसे पोहोचेल यासाठी प्रयत्न झाले पाहिजेत. अन्यथा कुपोषितांच्या देशा, महाराष्ट्र देशा असा शिक्का कधीही पुसला जाणार नाही.

शासनाने हिंदी सक्तीचा अध्यादेश मागे घेतला. परंतु त्याच वेळेला इंग्रजी शाळांना भरघोस सरकारी अनुदान जाहीर झाल्याचे समजते. २००९-१०च्या दरम्यान अशोक चव्हाण मुख्यमंत्री असताना मराठी भाषेसाठी स्वतंत्र खाते निर्माण करावे, यासाठी शिष्टमंडळाला भेटावे लागले होते. डॉ. दीपक पवार यांच्या पुढाकाराने अनेक पत्रकारांनी शासनदरबारी हा मुद्दा लावून धरला. शेवटी २४ जून २०१० रोजी मराठी विभागाची निर्मिती झाली. महाराष्ट्राची निर्मिती १ मे १९६० रोजी झाली. राज्याचा मंगल कलश यशवंतराव विल्लीहून घेऊन आले. भाषांवर प्रंतरचक्र असूनही विदल, भालकी, कारवारसह बेळगाव हा मराठी भाषिकांचा भाग ताब्यात न घेताच संयुक्त महाराष्ट्राची चळवळ थांबून महाराष्ट्राची निर्मिती झाली. माझा जन्म बेळगावचा आहे. माझ्या आईची मातृभाषा कन्नड आहे. माझी आई मराठी शाळेवर शिक्षिका होती. सीमाभागातील माझ्या आयुष्यातील पहिले आंदोलन एक विद्यार्थिनी म्हणून, कन्नड सक्तीविरुद्ध बेळगावला मी केले. अण्णाभाऊ साठे यांची 'मैना' ही छक्कड जेव्हा लागते किंवा कोणी गातं, जेव्हा आतं स्वरत ते मैना गावाकडे राहिलेला म्हणतात, त्यावेळी आजीही गदगदून येते.

मराठी भाषेवर आधारित महाराष्ट्राची निर्मिती झाल्यानंतर ५० वर्षांनी मराठी भाषेचे स्वतंत्र खाते झगडून मिळवावे लागले. खासगी इंग्रजी शाळांना, विनाअनुदानित शाळांना मोठ्या प्रमाणावर परवानगी दिली गेली. नगरपालिका हद्दीतील मराठी शाळा आणि आता तर ग्रामीण भागातील मराठी सरकारी शाळा देखील बंद होतील, अशी परिस्थिती निर्माण झाली आहे.

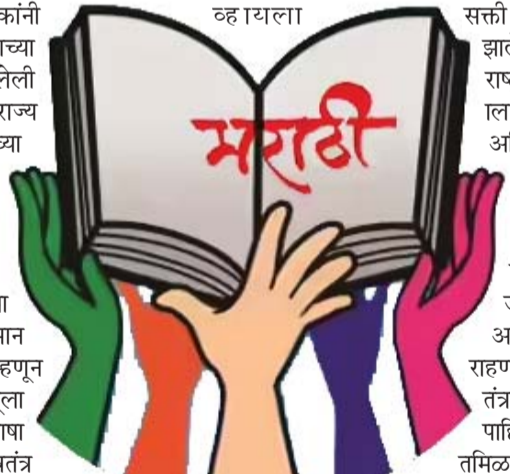
मराठी भाषेतील शिक्षक गलेलड्ड पगार घेऊन, आपल्या संघटना करून, या ना त्या पक्षाच्या दावणीला बांधले गेले आहेत. प्राथमिक असो किंवा माध्यमिक, शिक्षकांना मराठी शाळेचे अस्तित्वा टिकावे, मराठी शाळेचे अस्तित्वा टिकले तर आपले अस्तित्वा टिकेल, याचेही भान राहिलेले नाही. मराठी भाषेला केंद्र सरकारने नुकताच अर्भिजात पोषण दर्जा जाहीर केला आहे. यासाठी भाषेच खूप मोठी लढाई रंगनाथ पटारे यांच्या

नेतृत्वाखालील समितीला लढावी लागली. नुकतेच मराठी साहित्य संमेलन देशाच्या राजधानीत, म्हणजेच दिल्लीत पार पडले. लोककला, लोकसंस्कृतीच्या अभ्यासक आणि आमच्या ज्येष्ठ नेत्या तारा भवाळकर अध्यक्षस्थानी होत्या. त्या टिकाणी अनेक ठरावही पारित करण्यात आले. या संमेलनात साहित्यिकांनी हिंदी भाषा सक्तीविरुद्ध, शासनाच्या निर्णयाविरुद्ध भूमिका घेतलेली दिसत नाही. भाषेवर आधारित राज्य निर्मितीनंतरही मराठी भाषेच्या संवर्धनासाठी, ती वृद्धिंगत व्हावी म्हणून, अस्तित्वा टिकावे म्हणून, आपल्याच राज्यात लढावे लागते याला काय म्हणावे? मल्टिप्लेक्समध्ये मराठी सिनेमा लावण्यासाठी लढावे लागते. किमान आठवडाभर तरी तो टिकावा, म्हणून धडपड करावी लागते. एका बाजूला शासन मराठीला अर्भिजात भाषा म्हणून मान्यता देते, दुसरीकडे स्वतंत्र खाते पण काढलेले असते आणि तिसरीकडे साहित्य संमेलन देशाच्या राजधानीत घेतले जाते.

मराठी भाषा गौरव दिन, मराठी भाषा दिन असे दिन साजरे केले जातात. पण प्रत्यक्ष व्यवहारात मात्र मराठी भाषा आणि अस्तित्वासाठी लढताना दिसते आहे. आता तर हिंदी सक्तीचा विचार केला गेला, अध्यादेशही जारी झाला. डॉ. दीपक पवार यांनी नियोजन पद्धतीने या हिंदी सक्तीविरुद्ध सर्वच पक्षांनी आमदार, खासदारांना राजकीय भूमिका घ्यायला लावली नसती आणि या पद्धतीची सूत्रबद्ध रणनीती आखली नसती, तर या सरकारने हिंदी भाषा सक्ती लागू केलीच असती. आपल्या भ्रष्ट राजकारणामुळे सत्ताधाऱ्यांसमोर नाक मूठीत घेऊन, जीवाच्या भीतीच्या सावलीखाली जगणारे, वेगवेगळी शकले झालेले, विघटित राजकीय पक्षांचे राजकीय अस्तित्वा जवळजवळ संपलेले आहे. अशा परिस्थितीत राजकीय, सांस्कृतिक आणि भाषा वाचवण्यासाठी कोणी भूमिका घेईल, अशी शक्यता राहिलेली नाही.

कोणत्याही भाषेची सक्ती होते, त्यावेळेला ती सांस्कृतिक गळचेपीच

असते. भाषेच्या माध्यमातून सांस्कृतिक दमन करून शोषण करणे हा फासीवादच आहे. धर्म, संस्कृती, भाषा, कला, साहित्य, नाटक, सिनेमा, बोलीभाषा यांचे संवर्धन करणारी यंत्रणा यासाठी राज्यातील लोकांमध्ये सांस्कृतिक मुक्त अभिसरण, देवाण-चेवाण चहायला

मराठी पाऊल पडते पुढे

मराठी भाषेच्या अस्तित्वासाठी आणि संवर्धनासाठी आजही संघर्ष सुरू आहे. तमिळ भाषिकांची भूमिका प्रेरणादायक असताना, मराठी भाषिक मात्र कुत्तीपेवजी दिखवा करतात. मराठी टिकवण्यासाठी योजनाबद्ध प्रयत्न, सांस्कृतिक जागरूकता आणि व्यापक जनआंदोलनाची आवश्यकता आहे.

हवी. त्यासाठी पोषक सामाजिक आणि सांस्कृतिक वातावरणही मिळायला हवे. या गोष्टी आपोआप होत नसतात. यासाठी जाणीवपूर्वक प्रयत्न करावा लागतो. पटसंख्येअभावी शाळा बंद होत आहेत. मराठी फलक लावण्यासाठी राजकीय पक्षाला मराठी भाषेचा मुद्दा राजकीय करावा लागतो. आपल्याला लक्षात घ्यायला लागते. मराठी पुस्तक छापणे आणि विकणे प्रकाशकासाठी दिवसेंदिवस अवघड होत आहे. कोणत्याच नेत्याला किंवा पक्षनेत्याला या मुद्द्याकडे लक्ष घ्यायला वेळ नाही. भाषेतील साहित्यिक, शिक्षक, प्राध्यापक, पत्रकार, विद्यार्थी, लाभार्थी झाले आहेत. ते रोज या मराठी भाषेच्या जीवावर जगतात. ते पोटाथी

झाले आहेत. म्हणूनच तमिळनाडू आणि कर्नाटककडून आपण खूप गोष्टी शिकण्यासारख्या आहेत. तमिळनाडूमध्ये राष्ट्रभाषा म्हणून हिंदी भाषेला विरोध करण्यासाठी १९३७ पासून आंदोलन सुरू आहे. त्यावेळेच्या मद्रास प्रेसिडेन्सीमध्ये शाळेमध्ये हिंदीची सक्ती केली म्हणून पहिले आंदोलन झाले. १९६५ मध्ये हिंदीला राष्ट्रभाषा बनविण्याच्या प्रयत्न ला तीव्र विरोध झाला. १५० हून अधिक लोकांनी या आंदोलनात स्वतःला पेटवून घेतले. तीव्र विरोध केला. आज डिजिटल जगामध्ये भारतातील सगळ्यात जास्त डिजिटल झालेली भाषा जर कोणती असेल, तर ती तमिळ आहे. आपल्या मातृभाषेसाठी लढत राहणारे, आपली भाषा बदललेल्या तंत्रज्ञानाने जगासमोर आणली पाहिजे, यासाठी धडपडणाऱ्या तमिळ भाषिकांकडून आपण आदर्श शिकायला हवा.

महाराष्ट्राच्या राजधानीत बॉलिवूड असूनही मराठी भाषेतील सिनेमा निर्मितीत दक्षिणात्य भाषेशी बरोबरी करू शकत नाही. मराठी भाषिक नेट-निर्माते, पुढारी, प्रशासक, प्राध्यापक, शिक्षक, पत्रकार या सर्वांची मुले इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेत जातात आणि मराठी भाषेसाठी हीच मंडळी नकाराश्रू ढाळतात. मराठी भाषेसाठी वर्षातून एकदा गौरव दिनी सांस्कृतिक वातावरणही मिळायला हवे. या गोष्टी आपोआप होत नसतात. यासाठी जाणीवपूर्वक प्रयत्न करावा लागतो. पटसंख्येअभावी शाळा बंद होत आहेत. मराठी फलक लावण्यासाठी राजकीय पक्षाला मराठी भाषेचा मुद्दा राजकीय करावा लागतो. आपल्याला लक्षात घ्यायला लागते. मराठी पुस्तक छापणे आणि विकणे प्रकाशकासाठी दिवसेंदिवस अवघड होत आहे. कोणत्याच नेत्याला किंवा पक्षनेत्याला या मुद्द्याकडे लक्ष घ्यायला वेळ नाही. भाषेतील साहित्यिक, शिक्षक, प्राध्यापक, पत्रकार, विद्यार्थी, लाभार्थी झाले आहेत. ते रोज या मराठी भाषेच्या जीवावर जगतात. ते पोटाथी

गणरायाला येण्याआधी निघण्याच्या व्यवस्थेची चिंता!

प्रदूषणाची समस्या गंभीर बनली आहे. हे रोखण्यासाठी तातडीने उपाययोजना करण्याची मागणी पर्यावरणवाद्यांनी केली आहे. नैसर्गिक जलस्रोतांमधील प्रदूषण रोखण्याबाबत काही पर्यावरणवाद्यांनी न्यायालयात धाव घेतल्यानंतर न्यायालयाने यावर बंदी आणली.

वारंवार निर्देश दिल्यानंतरही जलप्रदूषणासारखी वाढती गंभीर समस्या रोखण्यासाठी आवश्यक त्या उपाययोजना तातडीने करण्यात येत नाहीत. त्यामुळे न्यायालयाने पीओपी मूर्तीच्या निर्मितीवरच बंदी आणण्याची नियमावली तयार करण्याबाबत प्रशासनाला खडसावले. त्यानंतर प्रशासनाने याबाबत नियमावली तयार करत पीओपीनिर्मित गणेश मूर्तीवर बंदी आणण्याचे धोरण आखले.

परंतु, पीओपीनिर्मित मूर्तीच्या व्यवसायावर आधारित असणाऱ्या हजारो कारागिरांच्या उदरनिर्वाहाचा प्रश्नही यानंतर ऐरणीवर आला. अनेक मूर्तीकार संघटनांकडून यास कडाडून विरोध होऊ लागला. यावर उपाय म्हणून पीओपीला पर्याय ठरणाऱ्या शाडूच्या मातीने गणेश मूर्ती तयार करण्याबाबतचा पर्याय पुढे आला. अनेक मूर्तीकारांना महापालिका प्रशासनातर्फे गणेश मूर्तीच्या निर्मितीसाठी मातीही पुरविल्यात येऊ लागली. परंतु, शाडू मातीनिर्मित गणेश मूर्ती या पीओपीप्रमाणे सुबक, तसेच उंच करण्याबाबत आणि वेगाने करण्याबाबत अनेक मर्यादा असल्याच्या तक्रारी मूर्तीकारांच्या आहेत.

शाडूच्या मातीने तयार करण्यात येणारी गणेश मूर्ती बनविण्यास जवळपास आठवडाभराचा अवधी लागतो, असे अनेक मूर्तीकारांचे म्हणणे आहे. पारसाळ्यात शाडू मातीनिर्मित गणेश मूर्ती ही सुकण्यासाठीच जवळपास पाच ते सहा दिवसांचा वेळ घेते. पूर्णपणे सुकल्याशिवाय तिच्या रंगरंगोटीचे काम हाती घेता येत नाही. अनेकदा गणेश मूर्तीना पूर्णपणे न सुकल्याने रंग करण्याच्या प्रक्रियेला सुरुवात केल्यास तडे जाण्याचीही भीती असते. तसेच शाडू मातीनिर्मित गणेश मूर्ती या अधिक उंच केल्यास त्यांचे वजनही वाढत जाते.

त्यामुळे आगमन आणि विसर्जनादरम्यान अनेकांची दमछाक होते. तसेच अधिक उंचीच्या शाडू मातीच्या गणेश मूर्ती मजबूत नसतात. कोणत्याही क्षणी त्यांना तडे जाण्याची शक्यता असल्याने या मूर्ती बनविण्याची जोखीम सहजासहजी अनेक मूर्तीकार स्वीकारत नाहीत. मूर्तीकारही ज्याप्रमाणे ती स्वीकारत नाही त्याचप्रमाणे अनेक गणेशभक्तांसाठी ही जोखीम परवडणारी नसते. त्यामुळे बहुतांश गणेशभक्त हे पीओपीनिर्मित गणेश मूर्तीनाच पसंती दर्शवितात.

शाडू मातीच्या तुलनेत पीओपीनिर्मित गणेशमूर्ती बनविण्यासाठी अधिक सोप्या असल्याचे मूर्तीकारांचे म्हणणे आहे. शाडू मातीनिर्मित मूर्ती जार आठवडाभराचा

वेळ घेत असेल तर पीओपीच्या मूर्ती दरदिवशी सरासरी २० ते २५ बनण्याची क्षमता मूर्तीकारांची असते. गणेश असो वा देवी किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारच्या मूर्तीसाठी पीओपी वापरणे हे प्रत्येक मूर्तीकाराला सहज शक्य होते. पीओपी हे तासाभराच्या अवधीत सुकते. त्यामुळे झटपट रंगरंगोटीपासून पॉलिशपर्यंतची सर्व कामे मूर्तीकारांना करणे शक्य होते.

पीओपी हे वजनाने हलके असल्यामुळे शाडू मातीच्या तुलनेत या मूर्ती कमी वजनाच्या असतात. त्यामुळे आगमन, विसर्जनादरम्यान गणेश भक्तांचीही तितकी दमछाक होत नाही, जितकी शाडू मातीच्या मूर्तीवेळी होते. शहरात गाड्यांची सुविधा असल्याने तितकासा त्रास होत नाही. परंतु, गावाच्या टिकाणी मात्र दुरुन अधिक वजनाच्या मूर्ती आणताना अनेकांची दमछाक होते. म्हणूनच मूर्तीकारांसोबतच अनेक गणेश भक्तांचीही पीओपीनिर्मित मूर्तीनाच अधिक पसंती आहे.

शाडू मातीनिर्मित मूर्तीबाबत गेल्या अनेक वर्षांपासून प्रशासनाकडून जनजागृती करण्यात येत असली तरी या मूर्तीना अद्याप अपेक्षित असा प्रतिसाद मिळलेला आहे. सार्वजनिक गणेश मंडळांच्या बऱ्या मूर्तीचे जाऊ द्या, अद्याप घरगुती लहान आणि मध्यम आकाराच्या गणेश मूर्तीबाबतही शाडू मातीला तितकासा प्रतिसाद मिळालेला नाही. याचे कारण म्हणजे उत्सवाच्या झगमगाटात स्पर्धाच अशी लागली आहे की, एकांने दीड फूट उंचीची गणेश मूर्ती आणली की त्याच्याच शेजारी अस्पष्टां हे आपला गणपती त्यांच्यापेक्षा उंच असा किमान दोन फूट उंचीचा आणतात.

वेगळ्या स्वरूपाच्या गणेश मूर्ती, वेगळ्या प्रकारचे डेकोरेशन, लाईटिंग आदी प्रकारच्या विविध प्रयत्नात आपण नकळत पर्यावरणाचा न्हास करत आहोत, याचेही भान अनेकांना राहिलेले नाही. पूर्वी थर्माकोलनिर्मित मखारांचा सर्रास वापर व्हायचा. परंतु, अलीकडे प्लास्टिक पिशव्यांसह थर्माकोलवर बंदी आणल्यानंतर पर्यावरणपुरक निर्मित मखारांची चलती आहे.

थर्माकोलला बंदी आणल्यामुळे काही प्रमाणात प्रदूषण कमी झाले. परंतु, इतर गोष्टींमधून प्रदूषण वाढत आहे, याचेही भान राखणे गरजेचे आहे. लोकमान्य टिळकांनी १३२ वर्षांपूर्वी म्हणजेच १८९३ साली जेव्हा सार्वजनिक गणेशोत्सवाची सुरुवात केली, तेव्हा ब्रिटिशांविरुद्ध सर्वांना एकत्र आणणे हा त्यामामचा खरा उद्देश होता.

गणेशोत्सव हा तेव्हाही घराघरात साजरा व्हायचा. परंतु, लोकमान्य टिळकांनी याला सार्वजनिक स्वरूप देत सर्वांना एकत्र आणण्याचा प्रयत्न केला. एक गाव एक गणपती या संकल्पनेतून सर्वांना एकत्र आणून तेव्हा ब्रिटिशांविरुद्ध लढण्यासाठी तसेच सर्वांमध्ये राष्ट्रीयत्वाची भावना रुजविण्याच्या उद्देशाने लोकमान्य टिळकांनी गणेशोत्सवास सार्वजनिक स्वरूप दिले. गणेशोत्सव हा सार्वजनिक स्वरूपाचा असला तरी तो साधेपणानेच व्हायचा. उत्सवाच्या नावाखाली कोणत्याही स्वरूपाचा अतिशयोक्तीचा धांगडबिंघाटा नसायचा.

परंतु, भारताच्या स्वातंत्र्यानंतर कालांतराने गणेश मंडळांची संख्या वाढली आणि त्यातून एकमेकांमध्ये स्पर्धा निर्माण होत गेली व उंचच उंच गणेश मूर्तीची निर्मिती होऊ लागली. स्पर्धेत वाढ होताच प्रदूषणातही वाढ होते आहे, हे समाजतऱ्याला अनेक वर्षे लागली. आता ते अनेकांना उत्तमरित्या समजतेही आहे. परंतु, स्पर्धेतून माझा घेण्याबाबत तितकेसे उमजत नाही. गणेश मंडळांच्या सदस्यांचे योग्य प्रकारे समुपदेशन केल्यास एकमेकांमधील स्पर्धा कमी होईल आणि वाढत्या प्रदूषणावर मार्ग काढणेही सोपे जाईल.

कुंभमेळा प्राधिकरणाला कवचकुंडले

तीर्थक्षेत्र प्रयागराजच्या विभागीय आयुक्तांच्या अध्याक्षतेखालील या कुंभपर्वासाठी स्थापन केलेल्या प्राधिकरणाला मिळतील. कुंभमेळा प्राधिकरणाला काही काळापासून आराखडे, निविदा दिवसांतच कायदेशीर अधिष्ठान प्राप्त होईल. संशोधित कायद्याचे विधेयक राज्य सरकारने विधिमंडळापुढे सादर करून त्याला मान्यता देण्याची प्रक्रिया गतिमान केली आहे. मागील दोन कुंभमेळांपासून खास आग्रह होत असलेले हे प्राधिकरण राज्यापालांच्या अध्यादेशाने दोन महिन्यांपूर्वीच अस्तित्वात आले. सहा महिन्यांच्या आत त्याला विधिमंडळाची मान्यता घेणे बंधनकारक आहे आणि सिंहस्थाच्या कामाची 'रात्र थोडी, सोने फार' अशी स्थिती असल्याने मान्यतेचे सोपेस्कार शक्य तेवढे लवकर पूर्ण करणे आवश्यक आहे. तथापि, दोन्ही सभागृहे व राज्यपालांनी मोहोर उभारल्यानंतर या प्राधिकरणाला प्राप्त होणाऱ्या विशेष अधिकारांवरून कुजबुज सुरू झाली आहे. विविध ठेकेदारांना समोर ठेवून सिंहस्थाच्या हजारो कोटी रुपयांच्या निविदा राबवल्या जात असल्याच्या आरोपांची राळ नुकतीच उठली. त्यामुळे प्राधिकरण व या व्यवस्थेतल्या 'ब्रह्मास्त्र'रूपी अंधकाराकडेही विधानिक अधिकारांकडेही संशयाने पाहिले जाणे साहजिक आहे. उल्लेख्य निधीचा विनियोग, सचिव स्तरावरील मंजूरी, अधिकार्यांपासून ते कर्मचाऱ्यांपर्यंत मनुष्यबळाचा कमाल वापर आदी अधिकार

आयुक्तांच्या मिळतील. कामांचे आराखडे, निविदा प्राधिकरणाला प्राप्त होईल. संशोधित कायद्याचे विधेयक राज्य सरकारने विधिमंडळापुढे सादर करून त्याला मान्यता देण्याची प्रक्रिया गतिमान केली आहे. मागील दोन कुंभमेळांपासून खास आग्रह होत असलेले हे प्राधिकरण राज्यापालांच्या अध्यादेशाने दोन महिन्यांपूर्वीच अस्तित्वात आले. सहा महिन्यांच्या आत त्याला विधिमंडळाची मान्यता घेणे बंधनकारक आहे आणि सिंहस्थाच्या कामाची 'रात्र थोडी, सोने फार' अशी स्थिती असल्याने मान्यतेचे सोपेस्कार शक्य तेवढे लवकर पूर्ण करणे आवश्यक आहे. तथापि, दोन्ही सभागृहे व राज्यपालांनी मोहोर उभारल्यानंतर या प्राधिकरणाला प्राप्त होणाऱ्या विशेष अधिकारांवरून कुजबुज सुरू झाली आहे. विविध ठेकेदारांना समोर ठेवून सिंहस्थाच्या हजारो कोटी रुपयांच्या निविदा राबवल्या जात असल्याच्या आरोपांची राळ नुकतीच उठली. त्यामुळे प्राधिकरण व या व्यवस्थेतल्या 'ब्रह्मास्त्र'रूपी अंधकाराकडेही विधानिक अधिकारांकडेही संशयाने पाहिले जाणे साहजिक आहे. उल्लेख्य निधीचा विनियोग, सचिव स्तरावरील मंजूरी, अधिकार्यांपासून ते कर्मचाऱ्यांपर्यंत मनुष्यबळाचा कमाल वापर आदी अधिकार

पनीर-पुदिना कटलेट

साहित्य : २५० ग्राम ताजं पनीर, १/२ कप शिंगाड्याचे पीठ, २-३ हिरव्या मिरच्या, १/२ चमचा वाळवलेली पुदिन्याची पूड, १/२ चमचा लिंबाचा रस, बारीक चिरलेली कोथिंबीर, उपवासाचे मीठ चवीप्रमाणे.

कृती : पनीर कटलेट्स करण्यासाठी सर्वप्रथम पनीरला किसून घ्या. हिरव्या मिरच्यांना बारीक चिरून शिंगाड्याच्या पिठात पनीर आणि मिरच्या घाला. आता उरलेले साहित्य वाळवलेली पुदिन्याची पूड, लिंबाचा रस, मीठ, बारीक चिरलेली कोथिंबीर टाकून त्याला मिक्स करून हवे त्या आकाराचे कटलेट करा. तवा गरम करून त्यावर थोडे तूप किंवा शेंगदाण्याचे तेल टाकून दोन्हीकडून कुरकुरीत खमंग शॅलो फ्राय करून घ्या. तयार कटलेट्सला दही किंवा हिरव्या चटणीसोबत सर्व्ह करा.

आपल्या स्वयंपाकघरातच आहेत सौंदर्यप्रसाधने

तुमच्या केसांपासून ते पायांच्या नखांपर्यंत सर्व गोष्टींची निगा राखण्यास मदत करण्यासाठी विविध तऱ्हेची सौंदर्यप्रसाधने बाजारामध्ये उपलब्ध आहेत. पण या सर्व प्रसाधनांमध्ये अगदी कमी प्रमाणात का होईना, पण रसायने असतातच. त्यामुळे क्वचित्प्रसंगी या सौंदर्यप्रसाधनांमुळे अॅलर्जीदखील उद्भवू शकते. हा धोका टाळण्याचा उपाय, तर घरी तयार केलेली, नैसर्गिक पदार्थ असलेली प्रसाधने वापरणे कधीपण अधिक सोयीस्कर आणि फायद्याचे असते. घरी प्रसाधने तयार करण्यासाठी थोडाफार वेळ खर्ची घालावा लागत असला, तरी त्यापासून आपल्या त्वचेला किंवा केसांना मिळणारे फायदे पाहता, घरी प्रसाधने तयार करण्यासाठी थोडा वेळ जरूर द्यावा.

ऑलिव्ह ऑईल : नैसर्गिक मेकअप रिमूव्हर म्हणून ऑलिव्ह ऑईलचा वापर करावा. मेकअपसाठी वापरण्यात येणाऱ्या सौंदर्यप्रसाधनांमध्ये थोड्या प्रमाणात ऑरिडजंट असते, ज्यामुळे आपली त्वचा कोरडी पडू लागते. मेकअप उतरवण्याकरिता ऑलिव्ह ऑईल वापरल्याने मेकअप संपूर्णपणे साफ होतोच, पण त्याशिवाय त्वचेचा कोरडेपणा दूर होऊन, त्वचेला आर्द्रता मिळते.

साखर : थंडीमध्ये किंवा उन्हाळ्यामध्ये ओठ कोरडे पडून खरखरीत होतात. याचा उपाय आपल्या स्वयंपाकघरातच अगदी सहज उपलब्ध आहे, तो म्हणजे साखर. साखरेमुळे त्वचेवरील मृत पेशी हटवल्या जाऊन, त्वचेमध्ये कोलाजिनचे प्रमाण वाढते. याकरिता एक टीस्पून खोबरेल तेलात एक लहान चमचा मध मिसळावा. या मिश्रणात

टोमॅटो : त्वचेची निगा राखण्याकरिता प्रत्येक वेळी ब्युटी पार्लरकडे घाव न घेता, घरच्या घरीच उत्तम फेस मार्स्क तयार करावा. नितळ, सुंदर त्वचेकरिता टोमॅटो अतिशय चांगला पर्याय आहे. टोमॅटोमधील 'अ' जीवनसत्त्व त्वचेवरील डाग हलके करण्यास सहाय्यक आहे. तसेच यामध्ये मॅग्नेशियम भरपूर प्रमाणात असल्याने त्वचेचा पोत सुधारून, त्वचा चमकदार बनते. हा मार्स्क बनवण्याकरिता एका टोमॅटोची पेस्ट चेहऱ्यावर लावून वीस मिनिटे राहू द्यावी. त्यानंतर चेहरा थंड पाण्याने धुवावा. या उपायाने त्वचा त्वरित उजळते.

दोन मोठे चमचे साखर घालून, थोडासा लिंबाचा रस घालावा आणि हे मिश्रण व्यवस्थित एकत्र करावे. ही तयार झालेली पेस्ट ओठांवर हळुवार गोलाकार चोळवी. दहा मिनिटे ही पेस्ट ओठांवर राहू देऊन, त्यानंतर पाण्याने धुवून टाकावी. ओठ टॉवेलने हळुवार कोरडे करून व्हॅसलिन लावावे. या उपायाने ओठ नेहमी मृदू राहतील.

नारळ : नारळाच्या दुधांमध्ये 'ई' जीवनसत्त्व व केसांना पोषक नैसर्गिक तेल मुबलक मात्रेमध्ये असतात. अॅवोकाडोमध्ये केसांच्या पोषणासाठी आवश्यक प्रथिने व केसांच्या मुळांना पोषक तत्त्वे असतात. नारळाचे दूध व अॅवोकाडो वापरून तयार केलेला मार्स्क केसांसाठी वापरला असता, केस चमकदार आणि मुलायम बनतात. हा मार्स्क तयार करण्यासाठी अॅवोकाडो आणि नारळाचे दूध एकत्र करून त्यांची पेस्ट तयार करावी. ही पेस्ट केसांच्या मुळांपासून टोकांपर्यंत व्यवस्थित लावून घ्यावी. अर्धा तास ही पेस्ट केसांवर राहू देऊन त्यानंतर केस धुवावेत. या हेअर मार्स्कमुळे केसांच्या मुळांना ताकद मिळून, केसांची वाढ चांगली होते.

मध आणि बदामाची पूड : हात कोरडे पडून खरखरीत होत असल्यास त्यासाठी मार्स्क घरच्या घरी तयार करता येतो. एक लहान चमचा मधत थोडा लिंबाचा रस घालावा. त्या मिश्रणामध्ये एक मोठा चमचा बदामाची पूड व एक लहान चमचा अक्रोडची पूड घालावी. अक्रोडची पूड नसल्यास एक चमचा सूर्यफुलाचे तेल घालावे व हे मिश्रण हातांना चोळवे. पाच मिनिटांनी हात गार पाण्याने स्वच्छ धुवून टाकावेत. या उपायाने हात मुलायम राहतील.

शहाळे : आरोग्याचा खजिना

आपल्याला निसर्गाने नारळतून जे काही अनमोल असे दिले आहे त्यात कोणीही कसलीही भेसळ करू शकत नाही, हे त्याचे खास वैशिष्ट्य आहे. नारळाचे पाणी नेहमीच फ्रेश असते. ते कधी शिळे होत नाही. ते थंड असते. रक्तदाब नियंत्रणात ठेवण्यास त्याचा उपयोग होतो. एकदा याबाबत एक पाहणी करण्यात आली असता असे लक्षात आले की, पाहणीत गुंतलेल्या रुग्णांपैकी ७१ टक्के रुग्णांचा रक्तदाब कसलीही औषधे न देता केवळ शहाळ्याच्या पाण्याने कमी झाला. शहाळ्यातल्या मॅग्नेशियममुळे इन्सुलीन सेन्सिटिव्हिटी वाढते आणि मधुमेहाच्या रुग्णाला दिलासा मिळतो. ब्लड शुगर लेव्हल कमी होते. नारळाच्या पाण्यातले सोडियम आणि काही जीवनसत्त्वे ही ब्लड शुगर कमी करण्यास मदत करीत असतात. हे पाणी फ्री पॉर्टिकलस आणि क्रिस्टलस तयार करण्यास प्रतिबंध करते त्यामुळे किडनी स्टोन तयार होण्याचे टळते. काही कारणाने आणि अन्नात दोष निर्माण झाल्याने पचनशक्तीवर काही विपरित परिणाम झाला असेल तर नारळाचे पाणी दिवसातून दोन वेळा प्यावे त्यामुळे पचनशक्ती ताळ्यावर थांबला मदत होते. कारण या पाण्यात तंतुमय पदार्थ मोठ्या प्रमाणावर असतात. काही वेळा जुलाब होतात आणि डीहायड्रेशन होते. अशा वेळी नारळाचे पाणी प्यावे त्यामुळे शरीरातले पाण्याचे प्रमाण वाढते आणि डीहायड्रेशनमुळे आलेला अशक्तपणा कमी होतो. या पाण्याने चेहऱ्यावर तकाकी येते. केसही चांगले होतात. जगात गाजलेल्या काही टॅनिस्पट्टंनी आपल्या तंदुरुस्तीचे रहस्य कोकोनट वॉटर हेच असल्याचे म्हटले होते. काही मॅरिथॉनपट्टंनीही शहाळ्याला श्रेय दिले होते.

मागील काही वर्षात भारतात ग्रीन टीचे सेवन अधिक वाढले आहे. ग्रीन टी आरोग्यासाठी चांगले आहे, यात शंकाच नाही. ग्रीन टीमध्ये अनेक प्रकारचे अँटीऑक्सिडंट्स असतात. जे शरीरातील मेटाबॉलिज्म सुधारते, कॉलेस्ट्रॉल कमी करते. ग्रीन टी जिंक, मॅग्नेज आणि विटामिन ए, बी, सी ही मात्रादेखील असते. मात्र हे सर्व फायदे असले तरी ग्रीन टीच्या अतिसेवनामुळे आरोग्याला देखील नुकसान पोहोचते.

'ग्रीन टी'च्या अतिसेवनामुळे होऊ शकतात या समस्या

तोंडात फोडी येणे : ग्रीन टीमध्ये टॅनिंस तत्त्व असते. जास्त ग्रीन टी प्यायल्याने टॅनिंस त्वचा कोरडी पडणे, तोंड कोरडे पडणे, पोट दुखणे आणि तोंडात फोडी येणे यासारख्या समस्या होतात.

ब्लड प्रेशर वाढते : अधिक प्रमाणात ग्रीन टीचे सेवन केल्याने ब्लड प्रेशरचा देखील धोका निर्माण होतो. ग्रीन टीमध्ये कॉफीन अधिक मात्रेत असतात. याच्या अधिक सेवनाने हृदयावर

दबाव पडतो व तुमचे ब्लड प्रेशर वाढते. **अशक्तपणा होऊ शकतो :** ग्रीन टीमध्ये काही असे तत्त्व असतात, जे शरीरातील आयरनला (लोह) शोषून घेण्यापासून रोखते. त्यामुळे तुम्ही ग्रीन टीचे अधिक सेवन करत असाल तर तुम्ही ज्या पदार्थांचे सेवन करता त्यातील आयरन शरीराला मिळणार नाहीत. अशा परिस्थितीत रेड ब्लड सेल्स कमी होतात आणि अशक्तपणा येऊ शकतो. **मानसिक तणाव आणि चिंता वाढणे :** ग्रीन टी तणाव कमी करण्यासाठी फायदेशीर आहे. मात्र अति सेवनामुळे याचा उलट परिणाम होऊन मानसिक तणाव आणि चिंतादेखील वाढते.

गुणांचा खजिना - धृतकुमारी (अॅलोवेरा/कोरफड)

अॅलोवेरा आपल्या घरातच किंवा ऑफिसमध्ये विनासायास लावता येण्यासारखे असते. आजकाल अॅलोवेराचे आरोग्याच्या दृष्टीने फायदे समोर यावयास लागल्याने रस, जेल अशा अनेक प्रकारे लोक अॅलोवेराचा उपयोग करताना दिसत आहेत. दात घासल्यानंतरही दातांमध्ये प्लाक किंवा किटाणू राहतातच. त्यामुळे तोंडातून क्वचित दुर्गंधी येऊ लागते. ही दुर्गंधी येऊ नये यासाठी माऊथवॉश उपायात आणला जातो. अॅलोवेराच्या रसाचा वापरदेखील प्राकृतिक माऊथवॉश म्हणून करता येतो. या रसामुळे तोंडातील प्लाक आणि किटाणू दूर होऊन दातांचे आरोग्य चांगले राहते. अॅलोवेराचा वापर

माऊथवॉश म्हणून केल्याने हिरड्याही बळकट होतात. कित्येकदा जेवण जास्त झाल्याने, जेवणाच्या वेळा गडबडल्याने किंवा जास्त तिखट, मसालेदार पदार्थ खाल्ल्याने छातीत जळजळ होत असल्याची भावना होते किंवा अॅसिडिटी होते. अशावेळी अॅलोवेराच्या रसाच्या सेवनाने फायदा होतो. यामुळे छातीतील जळजळ दूर होऊन अॅसिडिटीही कमी होते. तसेच दररोज सकाळी रिकाम्या पोटी अॅलोवेराचा रस कोमट पाण्यातून घेतल्यास पोट

साफ होण्यास मदत होते. केस गळत असल्यास अॅलोवेराचा गर केसांना लावल्याने फायदा होतो. तसेच चेहऱ्यावर उष्णतेमुळे मुरुमे येत असल्यासही अॅलोवेराच्या गराने फायदा होतो. या गराने त्वचेचा रंग उजळण्यास व पोत सुधारण्यास मदत होते. त्याचमुळे पुष्कळांसाठी स्कीन क्रीममध्ये अॅलोवेराच्या गरचा अंश मिसळलेला असतो. अॅलोवेराच्या गरचा वापराने वयपरत त्वचेवर आलेल्या सुरकुत्याही कमी होतात व त्वचा सुंदर दिसू लागते.

महत्त्वाचा कानमंत्र

• बोरे, अंजीर, पेरू यामध्ये अळ्या असण्याची शक्यता असते. म्हणूनच ही फळे धुवून, कापून खावीत.

• तेलकट कपडे घुताना पाण्यात साबणाबरोबर २-४ चमचे साखर टाकावी आणि त्यात कपडे भिजवावेत. यामुळे तेलकटपणा लगेचच जातो.

• फ्रीज साफ करताना कोमट पाण्यात थोडा सोडा घालून मऊसर कपड्याने पुसून घ्यावा. यामुळे फ्रीज स्वच्छ होतो.

• सिल्कचे ब्लाऊज सौम्य शाम्पूने धुवावे. म्हणजे रंग जात नाही आणि खराबी होत नाही.

• केराच्या बादलीत थोडेसे फिनेल शिंपडून ठेवल्यास घाण वास येत नाही आणि त्याभावती चिलटे घोंगावत नाहीत.

• केसांवर अथवा कपड्यांवर च्युडॅंगम चिकटले असल्यास त्यावर बर्फाचा खडा फिरवावा. यामुळे चिकटलेले च्युडॅंगम लगेचच निघते.

रंगाला अनुसरून करा मेकअप

गोच्या रंगासाठी : आपला रंग गौरा असेल तर ती निसर्गाकडून मिळालेली उत्तम देणगी आहे. पण जर गौरा असूनही आपला रंग काहीसा दबल्यासारखा वाटत असेल तर त्यावरही उपाय आहे. त्यात चमक आणण्यासाठी पीच वा शिंयर ब्राँझ ब्लशर लावायला हवा. तो नैसर्गिक रंगात राखू इच्छित असाल तर पेल पिंक रंगाची शेडही सोबत लावा. डोळ्यांना नेव्ही ब्ल्यू, सिक्व्हर ग्रे, सॉफ्ट पेस्टल, लायलॅक, स्काय ब्ल्यू, वा टेरकोटा रंग खूप शोभेल. तसेच न्यूड, बेबी पिंक, रोझी ब्राऊन व शिअर रोड लिपस्टिक वापरायला हवी.

गडद रंगाच्या त्वचेसाठी : ब्लशरमध्ये डीफ प्लम, डार्क रोझ वा करॅट लावावे. डोळ्यांच्या सौंदर्यासाठी ब्राऊन मॅट, गोल्ड ब्राँझ वा सिल्व्हरची शिमरी शेड लावावी. लिपस्टिकसाठी ब्लॅक बेरी, पिच, डीफ रेड, पर्पल, कॅरमल यापैकी

कोणताही रंग निवडू शकता. **पिवळ्या रंगाची त्वचा :** या त्वचेवर लाल वा नारंगी रंगाचा वापर करू नये. ब्राऊनिश रोझ वा कोको ब्राऊन, डीफ पर्पल वा मिडलाईट ब्ल्यूआयशॅडो वापरावा. ओठ सुंदर दिसण्यासाठी रोझी बेझ, डीफ रेड वा शिंयर ब्राऊन यापैकी काहीही लावू शकतात. **गव्हाळ त्वचेसाठी :** या रंगाची रंगत वाढवण्यासाठी रोझ शेड वा म्युटेड टाऊनी ब्लशर वापरावा. ऑरेंज बेस कधीही लावू नये. डोळ्यांसाठी अर्थ टैन शेड म्हणजेच डार्क ग्रे, बेझ, मशरूम शेड वापरू शकता. ओठ नॅचरल दिसण्यासाठी शिंयर वा बेरी टिंटेड ग्लास लावावेत.

डेंग्यूचा ताप या समस्या निर्माण करतो

डेंग्यूचा ताप हा एक डायरल एडीस इजिप्ती ह्यासांनी पसरणारे संक्रमण आहे. असा ताप आला असता लगेच उपचार न केल्याने रुग्णाची परिस्थिती गंभीर होऊ शकते. यासाठी डेंग्यूचा उपचार वेळेवर करणे गरजेचे आहे. डेंग्यूचा तापाने शरीरावर रक्ताचे डाग आणि डेंग्यू आघात सिंड्रोम सारखी लक्षणे निर्माण होऊ शकतात. यामुळे फुफुस, यकृत आणि हृदयाला धोका निर्माण होतो.

काय आहेत डेंग्यूच्या तापाची लक्षणे -

- पोटात दुखणे
- नाक, तोंड आणि हिरड्यातून रक्तस्राव होणे
- रक्ताची किंवा सुकी उलटी होणे
- भूक कमी होणे
- थकवा येणे
- सांधे किंवा मांसपेशी दुखणे

डेंग्यू आघाताचे सिंड्रोम- डेंग्यू आघात सिंड्रोममुळे त्वचेवर रक्ताचे छोटे डाग दिसतात आणि त्वचेच्या खाली रक्ताचे मोठे डाग दिसू शकतात.

- ब्लड प्रेशर कमी होतो
- श्वास घेताना त्रास होतो
- थंड आणि चिकट त्वचा
- तोंड कोरडे पडते
- अस्वस्थता जाणवते

खाल्ल्या मिटाचे परिणाम

खाल्ल्या मिटाला जागावे असे आपले नीतीशास्त्र सांगते. सगळेंच लोक खाल्ल्या मिटाला जाग नाहीत. पण मीठ मात्र याबाबतीत पक्के कृतज्ञ असते. जो जास्त मीठ खाईल त्याच्या शरीरात मीठ अगदी इमानदारीने आपले परिणाम दाखवतेच. एखादा पदार्थ थोडेसे जादा मीठ घालून खाल्ला तर बरा लागतो, परंतु हेच मीठ आपल्या शरीराचा शत्रू बनत असते. आपण कितीही दुर्लक्ष केले तरी मीठ आपला प्रताप दाखवतेच. अधिक मीठ खाल्ल्यामुळे उच्च रक्तदाबाचा त्रास होतो हे तर सर्वांना माहीतच झालेले आहे. म्हणून रक्तदाबाची तक्रार घेऊन एखादा पेशंट डॉक्टरकडे जातो तेव्हा डॉक्टर रक्तदाबाची गोळी तर देतातच पण मीठ कमी खाण्याचा सल्ला देतात. ज्यादा मीठ खाल्ल्याने हृदयविकाराची शक्यता वाढते. त्याचबरोबर रक्तदाब वाढल्यामुळे आणि शरीराच्या हालचाली कमी झाल्यामुळे रोगप्रतिकारकशक्ती कमी होते. मिटातील सोडियममुळे मूत्रपिंडाच्या कार्यावरही परिणाम होतो. मूत्रपिंड हे शरीराच्या रक्तातील अशुद्ध घटक गाळून रक्ताला शुद्ध घटक मिळवून देणारा अवयव असतो. ते फिल्टर असते. मात्र हे फिल्टर मिटामुळे बाधित होते आणि फिल्टरचे काम म्हणजे तसे होत नाही. रक्तात अशुद्ध घटक मिसळले जातात आणि त्याचे वाईट परिणाम भोगावे लागतात. ज्यादा मीठ खाण्याने त्वचेवरही परिणाम होतात. त्वचा फुगायला लागते. म्हणजे चेहरा, हात, पाय, विशेषतः मनगट सुजल्यासारखे होते.

शरीर तंदुरुस्त राहण्यासाठी आणि मन मजबूत राहण्यासाठी व्यायाम करणे आवश्यक आहे. व्यायामाच्या गरजेबाबत कोणाचेच दुमत होणार नाही. परंतु काही मानसशास्त्रज्ञ व्यायामाच्या बाबतीत एक इशारा देत आहेत की व्यायाम करा पण व्यायामाचे व्यसन लावून घेऊ नका. व्यायामाच्या अनावश्यक आहारी जाऊ नका.

व्यायामाचेही व्यसन नको

आपण व्यायामाच्या बाबतीत व्यसन लावून घेत आहोत की काय यावरही लक्ष ठेवा, असे मानसशास्त्रज्ञांचे म्हणणे आहे. शरीर तंदुरुस्त असले पाहिजेच, परंतु आपल्या दिवसातले सारे रूटीन केवळ त्यासाठीच्या स्नायूंमध्ये काही दोष निर्माण होण्याची शक्यता असते. एवढेच नव्हे तर व्यायाम केल्याशिवाय पर्यायच नाही अशी स्थिती निर्माण होऊन एखादा दिवस व्यायाम बुडत असेल तर त्या दिवशीच्या त्या भावनेपोटी काही शारीरिक कटकटीही निर्माण होत असतात. तेव्हा एखादा दिवस व्यायाम केला नाही तर फार मोठे नुकसान होईल ही भावना मनातून काढली पाहिजे. व्यायामातून निर्माण होणारी शरीराची तंदुरुस्ती ही स्वागताईच असते. परंतु आपल्या आयुष्याला परिपूर्णता येण्यासाठी एवढी

एकच गोष्ट आवश्यक नाही. व्यायामसुद्धा मोजकाच आणि नेमकाच करावा. परंतु काही लोकांच्या मनामध्ये असा गैरसमज असतो की जितका जास्त वेळ व्यायाम तेवढे आरोग्य उत्तम. वास्तविक हा गैरसमज आहे. शरीरसुद्धा एका विशिष्ट मर्यादपर्यंतच तंदुरुस्त होत असते. त्या मर्यादपर्यंत शरीर मजबूत होण्यासाठी जेवढा व्यायाम आवश्यक आहे तेवढाच व्यायाम केला पाहिजे. उगाच फार मोठी बॉडीबिल्डिंग हीट्ल म्हणून अधिकधिक वेळ जीममध्ये काढायला लागलो तर त्याचा फायदा तर होत नाहीच पण जीममधला तो अनावश्यक वेळ वाया जातो. ज्याचा इतर कामांवर विपरित परिणाम होण्याची शक्यता असते.

उभे राहून पाणी प्यायल्याने होऊ शकतात 'हे' त्रास

आपण अनेकदा बाहेरून घरी आल्यानंतर किंवा खेळून आल्यानंतर उभे राहून घटाघटा पाणी पितो. ही सवय आपल्या आरोग्याला अपायकारक ठरू शकते. उभे राहून पाणी प्यायल्याने गॅसेसचा किंवा किडनीसंबंधी समस्या उद्भवू शकतात. त्यामुळे पाणी बसून प्यायलेले केव्हाही चांगले. बाहेरून दमून किंवा उन्हातून आल्यावर आपण घटाघटा पाणी पितो तेव्हा घरातील मोठ्याकडून आपण ओरडा खातो. आता असे उभे राहून पाणी पिण्याचे कोणते त्रास होतात पाहूया...

पचनाचे विकार - उभे राहून पाणी प्यायल्यास ते शरीरात अतिशय वेगाने खाली जाते. अशामुळे अन्ननलिकेवर ताप येतो आणि असे वारंवार

झाल्यास पचन प्रक्रियेत समस्या निर्माण होण्याची शक्यता असते. **किडनीचे विकार -** उभे राहून पाणी प्यायल्यास ते शरीरातून वेगाने वाहून जाते. शरीरातील

अनावश्यक घटक वाहून नेण्याचे काम पाण्याद्वारे केले जाते. मात्र, उभे राहून पाणी प्यायल्याने ही प्रक्रिया योग्य पद्धतीने होत नाही. यामध्ये किडनी आणि मूत्राशयातील अनावश्यक घटक तसेच राहतात. त्यामुळे मूत्रमार्ग किंवा किडनीत संसर्ग होण्याची शक्यता वाढते आणि किडनीचे विकार होण्याची शक्यता जास्त असते. **सांधेदुखी -** उभ्याने आणि घाईघाईने पाणी पिण्याची सवय आरोग्यासाठी धोकादायक आहे. अशाप्रकारे पाणी प्यायल्याने शरीराच्या सांध्यांतील द्रव पदार्थांचे संतुलन बिघडते त्यामुळे सांधेदुखीचा त्रास होण्याची शक्यता असते.

सात तलावांत ५० टक्के जलसाठा जमा मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या धरणक्षेत्रात चांगला पाऊस

मुंबई : मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या धरणक्षेत्रात पावसाने चांगली हजेरी लावल्याने मुंबईकरांचा पाणीप्रश्न मिटला आहे. पाणीपुरवठा करणाऱ्या सातही तलावांमध्ये शुक्रवारी सकाळी ६ वाजेपर्यंत पाण्याच्या पातळीत वाढ होऊन तब्बल ५० टक्क्यांहून अधिक पाणीसाठा जमा झाला आहे. मागील अनेक वर्षांत जून महिन्याच्या अखेर-सि ५० टक्के तलाव भरल्याचे दिसून आले नाही.

मुंबईला १ ऑक्टोबरपासून वर्षभर पुरेल यासाठी १४,४७,३६३ दशलक्ष लिटर इतक्या पाणीसाठ्याची आवश्यकता असते.

यदा कडक उन्हामुळे मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या तलावांतून मोठ्या प्रमाणात बाष्पीभवन झाले. त्यामुळे पाणीप्रश्न निर्माण झाला होता. परंतु, मे महिन्यातच पावसाने जोरदार हजेरी लावल्याने तलावांतील

पाणीसाठा वाढला.

दरम्यान, यदा शुक्रवारी जमा झालेला पाणीसाठा हा मुंबईकरांना १८२ दिवस म्हणजेच १ जानेवारी २०२६ पर्यंत पुरेल इतका आहे. तर पालिका मुंबई, तलाव क्षेत्रातील गावे यांना ४०३० दशलक्ष लिटर पाणी पुरवठा दरोज करते.

गुरुवारी सकाळी ६ ते शुक्रवारी सकाळी ६ वाजेपर्यंत अप्पर वेंतरणा तलावात ३८ मि.मी., मोडकसागर तलावात ७८ मि.मी., तानसा तलावात

५६ मि.मी., मध्य वेंतरणा तलावात ७० मि.मी., भातसा तलावात ६२ मि.मी., विहार तलावात २६ मि.मी. व तुलशी तलावात ५४ मि.मी. इतका पाऊस पडल्याची नोंद झाली आहे.

यदा राज्यात मान्सूनचे आगमन तुलनेने लवकर झाले आहे. त्यामुळे जून महिन्यात मोठ्या प्रमाणात पाऊस पडला आहे. मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या धरण क्षेत्रात चांगला पाऊस झाल्याने या सातही धरणांतील जलसाठ्यात वाढ झाली आहे.

खासगी कंपनीच्या हाती भांडुप संकुल जलशुद्धीकरण केंद्र पुढील ३ वर्षांसाठी नव्या कंपनीसोबत करार

मुंबई : मुंबईला भांडुप संकुलातून तब्बल ९०० दशलक्ष लिटर पाण्याचे शुद्धीकरण करून पाणीपुरवठा केला जातो. मात्र, या जलशुद्धीकरण केंद्रामध्ये असलेल्या पंपाची देखभाल खासगी कंपनीमार्फत केली जाते. पंपिंग स्टेशनमध्ये महापालिकेचे कर्मचारी भरती करण्यात न आल्याने खासगी कंपनीकडून सेवा घेतली जात असल्याची माहिती पालिकेच्या अधिकाऱ्यांनी दिली. या केंद्राची देखभाल करणाऱ्या खासगी कंपनीसोबतचा करार संपुष्टात आला आहे. त्यामुळे आता नवीन कंपनीची निवड करणार असून पुढील ३ वर्षांसाठी कंपनीसोबत करार करणार आहे.

...म्हणून खासगी संस्थेची सेवा

कर्मचारी भरती करण्याच्या प्रस्तावाला प्रशासकीय मंजूरी मिळालेली होती. आजमितीसही पद सातत्य मिळवण्याचा प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे. परंतु ही पदे भरेपर्यंत कामाची निकड आणि आवश्यकता लक्षात घेऊन ९०० दशलक्ष लिटर्स प्रतिदिन क्षमतेच्या पंपिंग स्टेशनच्या देखभालीसाठी खासगी संस्थेची सेवा घेतली जात आहे. तसेच, मुंबईला प्रकिया केलेल्या पाण्याचा अतिरिक्त पुरवठा सुरु ठेवण्यासाठी या कामाची नितांत गरज आहे आणि त्याकरता खासगी संस्थेची मदत घेतली जात आहे, अशी माहिती पालिकेच्या अधिकाऱ्यांनी दिली.

ठाण्यात १२४ अनधिकृत बांधकामांवर कारवाई

ठाणे : उच्च न्यायालयाने दिलेले निर्देश आणि प्रभाग समितीच्या बोट निरीक्षकांनी केलेल्या पाहणीत आढळलेल्या १२४ अनधिकृत बांधकामांवर महापालिकेच्या अतिक्रमण विरोधी पथकाने कारवाई केली आहे. १९ जूनपासून नियमितपणे ही कारवाई सुरु असून त्यात शीळ येथील एम के कम्पाऊंडमधील १८ इमारतींच्या पाडकामांचाही समावेश आहे.

ठाणे महापालिका क्षेत्रात, १९ जूनपासून नियमितपणे अतिक्रमण विरोधी पथकाची कारवाई सुरु आहे. त्यासाठी नऊ प्रभाग समिती क्षेत्रांमध्ये उपायुक्त दर्जाच्या अधिकार्यांच्या नेतृत्वात विशेष पथकांची महापालिका आयुक्त सौरभ राव यांनी नियुक्ती केली आहे. प्रभाग समिती क्षेत्रात बोट निरीक्षकांनी नोंदलेली आणि सध्या सुरु असलेली अनधिकृत बांधकामे पाडण्यास या मोहिमेत प्राधान्य देण्यात आले आहे. त्याचबरोबर, अनधिकृत बांधकामाविषयी तक्रार आल्यास त्याची शाहनिशा करून ते बांधकामेही तोडण्यात येत आहे. या बांधकामांमध्ये वाढीव बांधकामांचा समावेश अधिक असल्याची माहिती उपायुक्त (अतिक्रमण विभाग) शंकर पाटोळे यांनी दिली.

महापालिका क्षेत्रात अनधिकृत चाळी, अनधिकृत बैठी बांधकामे, वाढीव शेड, वाढीव बांधकाम, आरसीसी इमारतीचे बांधकाम, अनधिकृत बंगले, नाल्यालगतचे बांधकाम, आरक्षित भूखंडावरील गोडावूनचे बांधकाम, अनधिकृत टर्फ या प्रकारच्या बांधकामांवर कारवाई करण्यात आली आहे. ही कारवाई नियमितपणे सुरु राहणार आहे. हरित क्षेत्रातील बांधकामांचा शोध घेऊन त्यावरही कारवाई सुरु आहे. तसेच, खाडी किनारा, अनधिकृत भरणे यावरही कारवाई करण्यात येत असल्याची माहिती उपायुक्त पाटोळे

१९ जून ते ३ जुलैपर्यंतची आकडेवारी

- नौपाडा-कोपरी - १०
- दिवा - २८
- मुंबा - १५
- कव्हा - १२
- उधळसर - ११
- माजिवडा-मानपाडा - २०
- वर्तक नगर - १४
- लोकमान्य नगर - १०
- वागळे इस्टेट - ०४
- एकूण - १२४

यांनी दिली. दरम्यान, शीळ येथील एम. के. कम्पाऊंड येथे उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार एकूण २१ इमारतींच्या निष्कासनाची कारवाई सुरु आहे. त्यापैकी १८ इमारती पाडण्यात आल्या आहेत. उर्वरित इमारतींच्या निष्कासनाची कारवाई सुरु आहे. परिमंडळ उपायुक्त मनीष जोशी, उपायुक्त शंकर पाटोळे, सचिन सांगळे यांच्या उपस्थितीत ही कारवाई करण्यात आली. या मोहिमेची अमलबजावणी आणि प्रत्यक्ष कारवाई यांचा दैनंदिन स्वरूपातील आढावा अतिरिक्त उपायुक्त प्रशांत रोडे घेत आहेत. अतिक्रमण विरोधी कारवाईमध्ये उपायुक्त (परिमंडळ), सर्व सहाय्यक आयुक्त, कार्यकारी अभियंता, अतिक्रमण आणि बांधकाम विभागाचे अधिकारी व कर्मचारी सहभागी झाले. या कारवाईसाठी पोकलेन, जेसीबी, गॅस कटर, ट्रॅक्टर ब्रेकर, मनुष्यबळ यांचा वापर करण्यात येत आहे. पोलीस आणि महाराष्ट्र सुरक्षा बलाचे जवान यांच्या बंदोबस्तात ही कारवाई करण्यात येत आहे.

एमएमआरडीच्या नावाखाली फक्त ८ लाखांत स्वस्त घर, बोगस अधिकाऱ्यांचा फार्स

मुंबई : मुंबईत एमएमआरडीच्या नावाखाली स्वस्त घरांचे आमिष दाखवून दोन महिलेला अनेक गरीब कुटुंबांना कोट्यवधी रुपयांचा गंडा घातला आहे. नीता सराईकर आणि लक्ष्मी बंडे या दोन महिलेला स्वतःला एमएमआरडीचे सर्व अधिकारी असल्याचे भासवून केवळ आठ लाख रुपयांमध्ये घर देण्याचे आश्वासन दिले. तर सुमारे १५ हून अधिक लोकांकडून दीड ते दोन कोटी रुपयांपर्यंतची रक्कम उकळली. याप्रकरणी भांडुप पोलिसांनी या दोन महिलांविरुद्ध फसवणुकीचा गुन्हा दाखल केला आहे. मीरा कांबळे नावाच्या महिलेने भांडुप पोलीस स्टेशनमध्ये तक्रार दाखल केल्यानंतर हे प्रकरण उघडकीस आले.

तक्रारदार महिलेने सांगितले, त्यांच्या इमारतीत राहणाऱ्या लक्ष्मी बंडे यांनी त्यांना सांगितले की, एमएमआरडीने बांधलेले घर केवळ आठ लाख रुपयांमध्ये मिळत आहे. यानंतर लक्ष्मीने मीराची भेट नीता सराईकर यांच्याशी करून दिली. जी स्वतःला एमएमआरडीच्या वतीने झोपडपट्टी पुनर्विकास अंतर्गत सर्वेक्षण

करणारी अधिकारी असल्याचे सांगत होती.

सर्वे करणाऱ्या बोगस महिला अधिकाऱ्यांनी दावा केला की, कुर्ला आणि कांजूरमार्ग परिसरात झोपडपट्टीवासियांसाठी बांधलेल्या घरांमध्ये लवकरच घराचा ताबा दिला जाणार आहे. स्वस्त दरात घर मिळत आहेत. या लालसेपोटी मीरा कांबळे यांनी आपल्या कुटुंबासाठी चार घरे विकत घेण्याचा निर्णय घेतला. यासाठी त्यांनी आपले सध्याचे घर १२ लाखांत विकले, दागिने गहाण ठेवले, वडिलोपार्जित जमीन विकली आणि पतपेढीकडून कर्जही घेतले होते. अशाप्रकारे आयुष्यभराच्या कमाईची

जुळवाजुळव त्यांनी एकूण ३३ लाख रुपये रोख निता सराईकर यांना दिले. पण तीन महिने उलटूनही कांबळेच्या हाती काहीच लागले नाही.

तीन महिने उलटूनही घराचा ताबा न मिळाल्याने कांबळे यांनी सराईकर यांच्याशी संपर्क साधला. पण त्या वारंवार उच्चाडवणीची उतरं देऊ लागल्या. त्यानंतर कांबळे यांना समजले की, त्यांच्या व्यतिरिक्त इतरही अनेक लोकांची अशाच प्रकारे फसवणूक झाली आहे. तपासात असे समोर आले की, सराईकर आणि लक्ष्मी बंडे यांनी आतापर्यंत सुमारे १५ लोकांकडून दीड ते दोन कोटी रुपये उकळले आहेत. तक्रारीत इतर पीडितांची माहितीही देण्यात आली आहे. भांडुप पोलिसांनी दोन्ही महिलांविरुद्ध एफआयआर दाखल करून तपास सुरु केला आहे. या घटनेमुळे स्वस्त घरांच्या नावाखाली चालणाऱ्या फसवणुकीच्या घटनांवर प्रकाश पडला आहे. अशा प्रकरणांमध्ये नागरिकांनी अधिक सावधगिरी बाळगण्याची गरज अधोरेखित होते.

पुण्यात जन्मदात्यांकडूनच काळजाच्या तुकड्याचा सौदा

पुणे : येरवडा परिसरात ४० दिवसांच्या बालिकेचा बेकायदेशीररित्या साडेतीन लाख रुपयांत सौदा केल्याचा प्रकार उघडकीस आला आहे. बालिकेच्या आई आणि वडिलांनी आर्थिक विवंचनेतून कोणतीही कायदेशीर दत्तक प्रकिया न पार पाडता बालिकेची विक्री केल्याचे तपासात उघड झाले आहे. येरवडा पोलिसांनी आई, वडिल, एजंट आणि बाळ खरेदी करणाऱ्या अशा एकूण सहा जणांना अटक केली आहे.

आई मिनल ओंकार सपकाळ (वय ३०, रा. बिबवेवाडी), वडील ओंकार औदुंबर सपकाळ (२९, रा. सदर), साहिल अफजल बागवान (२७, रा. सातारा), रेश्मा शंकर पानसरे (३४, रा. येरवडा), सचिन रामा अवताडे (४४, रा. सदर) आणि दीपाली विकास फटांगरे (३२, रा. संगमनेर) यांना अटक केली आहे. भारतीय न्याय संहिता कलम १४३ (२) १४३(३), १४३(४), ३(४) सह बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) प्रमाणे गुन्हा दाखल केला आहे. ही घटना दोन जुलै

“सपकाळ दांपत्याला पैशांची गरज असल्याने त्यांनी पोटाच्या मुलीची विक्री करण्याचा निर्णय घेतला होता. एजंटच्या मदतीने ग्राहक महिलेला साडेतीन लाख रुपयांना बालिकेची विक्री केली. एजंटने दीड लाख रुपये कमिशन घेऊन दोन लाख रुपये सपकाळ यांना दिले. मात्र, बाळ्याची अधिक रक्कमला विक्री करून आपल्याला दोनच लाख देऊन फसवणूक केल्याचा संशय आई-वडिलांना आला. त्यामुळे त्यांनी पोलीस ठाणे गाठून तक्रार दाखल केल्यावर गुन्हा उघडकीस आला. पोलिसांनी आई-वडिल, एजंट आणि ग्राहक महिला अशा सहा जणांना अटक केली आहे.”

--रवींद्र शेळके, वरिष्ठ निरीक्षक, येरवडा पोलिस ठाणे

रोजी सकाळी नऊ ते १२ या वेळेत घडली असून, गुन्हा चार जुलैला नोंदविण्यात आला आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, सपकाळ दांपत्याला दीड महिन्यापूर्वी मुलगी झाली होती. आर्थिक अडचणीमुळे सपकाळ यांनी बालिकेची विक्री करण्याचा ठरविले होते. यादरम्यान ओळखीतून एजंटने सपकाळ यांना दोन लाख रुपयांत बाळ्याची विक्री करून, देतो असे सांगितले होते. आरोपींनी ग्राहक महिला दीपाली फटांगरे यांना कोणतीही कायदेशीर दत्तक विधान प्रकिया न पार पाडता सपकाळ दांपत्याची ४० दिवसांची मुलगी (जन्मतारीख २६ मे २०२५) सुमारे साडेतीन लाख रुपयांच्या मोबदल्यात विकली. या प्रकारात सहभागी असलेल्या सर्वांनी मानवी अपव्यापारासारखा गंभीर गुन्हा केल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

ठाणे : भिवंडीमध्ये

एका अल्पवयीन मुलीवर लैंगिक अत्याचार झाल्याची धक्कादायक घटना उघडकीस आली आहे. एप्रिल २०२४ ते २२ जून २०२४ या काळात हे अत्याचार झाले. पीडित मुलगी गर्भवती राहिल्याने हे प्रकरण उघडकीस आले. या प्रकरणी पोलिसांनी तीन आरोपी आणि इतर जणांविरुद्ध शांतीनगर पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल केला आहे.

धक्कादायक बाब म्हणजे, सर्व आरोपी अल्पवयीन असून ते १६ वर्षांपेक्षा कमी वयाचे आहेत. पोलिसांनी सात जणांना

घरकामासाठी ठेवलेल्या अल्पवयीन मुलीला गर्भधारणा भिवंडीमध्ये १-२ नव्हे तब्बल ७ आरोपींना बेड्या

या घटनेमुळे अल्पवयीन मुलांच्या गुन्हेगारी प्रवृत्तीवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. पोलिसांनी या प्रकरणाची गंभीरता लक्षात घेऊन तपास सुरु केला आहे. तसेच, पीडित मुलीला न्याय मिळवून देण्यासाठी पोलीस प्रयत्नशील आहेत.

ताब्यात घेतले असून त्यांना बाल निरीक्षण गृहात पाठवले आहे. या घटनेमुळे परिसरात खळबळ उडाली आहे. पीडित मुलगी १५ वर्षांची आहे. तिने स्वतःच पोलिसात तक्रार दाखल केली आहे. तक्रारीनुसार, आठ आरोपींमध्ये एका महिलेचाही समावेश आहे. ही महिला पीडित मुलीला तिच्या

घरी कामाला ठेवत होती. तिला लादी पुसणे आणि इतर कामे करण्यास भाग पाडले जात होते. शांतीनगर पोलिसांनी या महिलेला अटक केली आहे. न्यायालयाने तिला तीन दिवसांची पोलिस कोठडी सुनावली आहे, अशी माहिती पोलिसांनी दिली. अटक केलेल्या सात अल्पवयीन मुलांमध्ये आरोपी महिलेच्या

मुलांचाही समावेश आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, “सात जणांना ताब्यात घेण्यात आले आहे. त्यांना बाल निरीक्षणगृहात पाठवण्यात आले आहे.” या घटनेचा तपास शांतीनगर पोलीस करत आहेत.

पीडित मुलीने दिलेल्या तक्रारीत म्हटले आहे की,

तिच्यावर एप्रिल २०२४ ते २२ जून २०२४ या काळात अत्याचार करण्यात आले. या अत्याचारांमुळे ती गर्भवती राहिली. या प्रकरणी पोलिसांनी तातडीने कारवाई करत आरोपींना अटक केली आहे.

आरोपी महिलेने पीडित मुलीला घरकामासाठी घरात ठेवले होते. तिला विविध प्रकारची कामे करण्यास भाग पाडले जात होते. “लादी पुसणे आणि अन्य कामे मुलीला करण्यास भाग पाडणाऱ्या या महिलेला शांतीनगर पोलिसांनी अटक केली आहे,” असे पोलिसांनी सांगितले.

पुणे-बंगळूर महामार्गावर पुण्यातल्या डॉक्टर महिलेची आत्महत्या

पुणे-बंगळूर महामार्गावर

एक खळबळजनक प्रकार घडला आहे. पुणे-बंगळूर महामार्गावर पुण्यातल्या डॉक्टर महिलेची आत्महत्या केली आहे. कार्या शेजारीच या डॉक्टर महिलेचा मृतदेह आढळून आला. पोलिसांनी तात्काळ घटनास्थळी धाव घेत तपास सुरु केला आहे. सांगलीच्या इस्लामपूर नजीक

पुण्यातील एका डॉक्टर महिलेने आत्महत्या केल्याचा प्रकार घडला आहे. शुभांगी वानखडे (वय ४४) असे या डॉक्टर महिलेचे नाव आहे. शुभांगी यांनी स्वतःच्या कारमध्ये ब्लेडने हाताचे नस कापून आत्महत्या केल्याची प्राथमिक माहिती समोर आली आहे. पुणे-बंगळूर महामार्गावरील विठ्ठलवाडी येथे शुभांगी वानखडे या त्यांच्या कार

शेजारीच मृत अवस्थेत आढळून आल्या होत्या. घटनेची माहिती मिळताच इस्लामपूर पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेत पंचनामा करत या प्रकरणी तपास सुरु केला होता. शुभांगी वानखडे

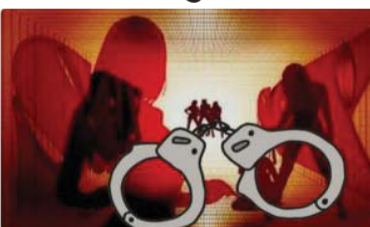
यांनी नैराश्यपोटी आत्महत्या केल्याचा प्राथमिक तपासात समोर आल्याचे सांगितले आहे. शुभांगी वानखडे या पुण्यामध्ये एका हॉस्पिटलमध्ये स्त्रीरोग तज्ञ म्हणून काम करत होत्या. घटनेच्या दिवशी त्या पुण्यातून हॉस्पिटलला जाण्यासाठी घरातून निघाल्या. यानंतर त्या ठेव कोल्हापूरच्या निपाणी पर्यंत आल्या. त्यानंतर पुन्हा पुण्याकडे जात असताना

त्यांनी इस्लामपूर पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील विठ्ठलवाडी येथे पुणे बंगळूर महामार्गावर त्यांनी आपल्या कारमध्येच स्वतःच्या हाताचा नसा ब्लेडने कापून आणि मानेवर वार करून आत्महत्या केल्याचा प्राथमिक तपासात निष्पन्न झाल्याचा इस्लामपूर पोलीस ठाण्याचे पोलीस निरीक्षक संजय हरगुडे यांनी सांगितला आहे.

छत्रपती संभाजीनगर :

आर्थिक परिस्थिती हालालेखीची असलेल्या महिलांकडून देहविक्रीचा व्यवसाय करण्यासाठी भाग पाडणाऱ्या वीड बायपास रोडवरील हॉटेल अंबिका लॉजिंग अण्ड बोर्डिंगच्या हॉटेलचा मॅनेजर आणि हॉटेल चालक या दोघांना पोलीस अधिक्षक कार्यालयाच्या अनैतिक मानवी वाहतुक प्रतिबंधक कक्षाच्या पथकाने ताब्यात घेतले. या हॉटेलमधून चार महिलांचा सुटका करण्यात आली आहे. अटक केलेल्यांची नावे हॉटेल मॅनेजर सुभाष फकीरा राठोड (वय ४९) तर हॉटेल मालकाचे नाव विश्वास शिंदे (वय ५१ वर्ष) असे आहे. या प्रकरणात पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, अनैतिक मानवी वाहतुक प्रतिबंधक कक्षाचे सहायक पोलीस निरीक्षक

छत्रपती संभाजीनगरमध्ये पोलिसांचा सापळा हॉटेलमधील कुटणखान्यावर छाप, सिनेस्टाईल कुकृत्यांचा पर्दाफाश

ही कारवाई पोलीस अधिक्षक डॉ. विनयकुमार राठोड, अतिरिक्त पोलीस अधिक्षक अन्वपूर्णा सिंह यांचे मार्गदर्शनाखाली उपविभागीय पोलीस अधिकाऱी पुजा नागरे, सहायक पोलीस निरीक्षक सरला गाडेकर, पोलीस उपनिरीक्षक स्वप्निल नरवडे, पोलीस उपनिरीक्षक विनोद भालेराव, पोलीस अंमलदार दिलीप साळवे, कपिल बनकर, ईशाद पठाण, सपना चरवंडे, भाग्यश्री चव्हाण, सौंदीप थोरत यांनी केली आहे.

सरला गाडेकर यांना गोपनीय बातमीद्वारे चिकलठाणा पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील झाल्टा फाटा, विड बायपास येथील हॉटेल अंबिका लॉजिंग अण्ड बोर्डिंग या ठिकाणी हॉटेल मालक आणि चालक हे स्वतःच्या आर्थिक फायद्या करिता महिलांच्या आर्थिक परिस्थितीचा तसेच त्यांचे अशिक्षितपणाचे आणि असहाय्यतेचा गैरफायदा घेवून देहव्यापार करीत असल्याची माहिती मिळाली. या माहितीवरून

सहायक पोलीस निरीक्षक सरला गाडेकर, पोलिसउपनिरीक्षक स्वप्निल नरवडे, विनोद भालेराव तसेच अनैतिक मानवी व्यापार प्रतिबंधक पथक (एएचटीयू) यांच्या पथकाने ४ जुलै रोजी हॉटेल अंबिका लॉजिंग अण्ड बोर्डिंग च्या परिसरात सापळा लावला. एक डमी ग्राहकांस हॉटेल अंबिका लॉजिंग अण्ड बोर्डिंग येथे पाठवले असता तेथे हॉटेल मॅनेजर सुभाष फकीरा राठोड

याला डमी ग्राहक याने भेटून शारीरिक संबधाकरिता महिलेची मागणी केली. सदर मॅनेजरने महिला पुरविण्यास होकर दिले. डमी ग्राहकाकडून एक हजार रुपए स्वीकारून त्याला हॉटेलच्या पहिल्या मजल्यावरिल रुम क्रमांक १०६ मध्ये जाण्यास सांगितले.

डमी ग्राहक हा लॉजच्या पहिल्या मजल्यावरिल रूम नं १०६ मध्ये जावून थांबला. तिथे मॅनेजर सुभाष राठोड याने एक

महिलेला आणून सोडले. डमी ग्राहकाने रुमच्या गॅलरीमध्ये येवून बाहेर लपून बसलेल्या पथकाला इशारा करताच पथकाने छाप मारून पीडित महिलेची सुटका केली.

याचप्रमाणे हॉटेलच्या इतर खोल्यांची झडती घेतली असता तेथील इतर खोल्यात लपवून ठेवलेल्या छत्रपती संभाजीनगर शहरतील तीन पीडिता अशा एकुण ४ पीडितांची सुटका करण्यात आली. या ठिकाणाहून पोलिसांनी मोबाईल फोन, निरोध पाकिट असा एकूण ५७ हजार ९९० रुपयांचा मुद्दामाल जप्त केला. या प्रकरणी हॉटेलचा मॅनेजर सुभाष फकीरा राठोड आणि हॉटेलचे मालक विश्वास शिंदे या दोघांच्या विरोधात चिकलठाणा पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

कल्याणमध्ये २ कोटींच्या अमली पदार्थांची तस्करी

कल्याण :

मानपाडा पोलिसांनी डाऊन टाउन, खोणी पलावा परिसरात २.१२ कोटी रुपयांचे १.९३ किलो मेफेडॉन (एमडी) अमली पदार्थ ताब्यात घेतले. या दाखल गुन्हातील मुख्य फरार आरोपी बाहेरील देशात पळून जात असताना राजीव शिंदे यांच्या आंतरराष्ट्रीय विमानतळ हद्दीबाब येथून त्याला अटक करण्यात आली आहे. मानपाडा पोलीस ठाणे येथे दाखल गुन्हातून दोन पुरुष आरोपी अडिल जावर सुर्वे (२६), मोहम्मद इसा मोहम्मद हनीस कुरेशी तसेच एक महिला आरोपी मेहेर फातिमा रिजवान देवजानी या तीन आरोपींना यापूर्वी अटक करण्यात आली होती.

मोहम्मद रहिम सलीम शेख उर्फ फरहान हा गुन्हा दाखल झाल्यापासून फरार होता. २९ जून रोजी या गुन्हातील मुख्य आरोपी मोहम्मद रहिम सलीम शेख उर्फ फरान हा बाहेरील देशात पळून जात असताना त्याला राजीव गांधी आंतरराष्ट्रीय विमानतळ, हद्दीबाब येथे ताब्यात घेऊन अटक करण्यात आली. त्याला न्यायालयात हजर केले असता त्याला ७ जुलैपर्यंत पोलिस कोठडी सुनावली आहे. मोहम्मद शेख हा वेगवेगळ्या देशात जात असल्याची माहिती

मिळत आहे. त्याच्या विरुद्ध मुंबा पोलीस ठाणे येथे गुन्हा दाखल आहे. ही कामगिरी पोलीस उप आयुक्त अतुल, सहाय्यक पोलीस आयुक्त सुहास हेमाडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक सईदान शिंदे, पोलीस निरीक्षक राम चोपडे, सह पोलीस निरीक्षक कलमण्डा पाटील, संपत फडोळे, महेश राळेभात, सागर चव्हाण, पोलीस शिपाई मिननाथ बंडे, किशोर दिघे यांच्या पथकाने केली आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रियल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रियल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र), येथे छापून रूम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवधर रोड, हनुमान मंदिराजवळ, भाईंदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या / लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणखवनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed, Published and Owned by Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik. Printed at SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi Industrial Estate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building, Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com